Posamezni izvod 1.30 šil., mesečna naročnina 5 šilingov.

V.b.b.

SLOVENSKI vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek. Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt 2, Postfach 17

Letnik X. | Celovec, petek, 18. marec 1955 | Štev. 11 (673)

Avstrijska vlada je odgovorila Moskvi

S posebnimi razgovori bi bila dana možnost za čimprejšno sklenitev državne pogodbe

Na nekdanjo izjavo sovjetskega zunanjega ministra Molotova glede avstrijske državne pogodbe, ki jo je podal v okviru svojega velikega zunanjepolitičnega govora pred Vrhovnim sovjetom in na njegove poznejše pripombe k tem izjavam, dane avstrijskemu poslaniku v Moskvi Bischoffu, je avstrijska vlada minuli ponedeljek dala odgovor, ki ga je poslanik Bischoff izročil Molotovu. Z objavo uradnega sporočila o razgovorih med Avstrijo in Sovjetsko zvezo ter z objavo omenjenega odgovora avstrijske vlade sovjetskemu zunanjemu ministru Molotovu je te dni stopilo avstrijsko vprašanje spet v ospredje političnega zanimanja predvsem v Avstriji sami, pa tudi zlasti o zapadnem svetu.

Sovjetski zunanji minister Molotov je svojčas izjavil, da Sovjetska zveza ne bi vztrajala na povezavi sklenitve avstrijske državne pogodbe z rešitvijo nemškega vprašanja in na umiku zasedbenih čet šele po sklenitvi nemške mirovne pogodbe, če bi bilo dano zadostno zagotovilo, da bo izključen ponovni »Anschluss« in da Avstrija ne bo nikdar sodelovala v koalicijah ali vojaških zvezah, naprjenih proti katerikoli sili, ki se je borila proti nacistični Nemčiji.

V sedanjem avstrijskem odgovoru je poudarjeno zadovoljstvo vlade nad sovjetskim stališčem, po katerem je vzpostavitev avstrijske neodvisnosti pomembna za ohranitev in utrditev miru v Evropi. Prav tako avstrijska vlada z zadoščenjem ugotavlja, da smatra Sovjetska zveza za krivično vsako nadalinje zavlačevanje sklenitve avstrijske državne pogodbe. H konkretnim Molotovim postavkam odgovor navaja:

1. Zvezna vlada pozdravlja sleherno garancijo za avstrijsko neodvisnost in svobodo na vse strani in s tem tudi proti nevarnosti ponovnega »Anschlussa«.

2. Zvezna vlada ponovno nedvoumno izjavlja, da Avstrija nima namena, pristopiti kakršni koli vojaški zvezi ali dopuščati vojaška oporišča na svojem ozemlju. Pripravljena je izmenjati mnenja, v kakšni obliki naj bi ponovno podali tozadevno izjavo.

3. Končna rešitev avstrijskega vprašanja je možna le ob sodelovanju vseh prizadetih sil na konferenci, h kateri bi morali pritegniti tudi Avstrijo. Uspešen zaključek tozadevnih razgovorov bi najlažje zagotovilo posebno obravnavanje avstrijske državne pogodbe.

Kakor pravijo poročila iz Londona in Pariza, so na Zapadu avstrijski odgovor z zadovoljstvom vzeli na znanje. Vendar prevladuje mnenje, da še vedno ni dovolj jasno, ali Sovjetska zveza v resnici želi spremeniti svojo dolgoletno politiko do Avstrije in končno pristati na sklenitev državne pogodbe ali pa so tudi to samo postranski manevri proti uresničitvi zapadnoevropske zveze in nemške oborožitve.

Trst v vedno večji krizi

Ko je šlo za usodo Trsta in njegovega okolja, je bilo na italijanski strani le malo razsodnih glasov, ki bi namesto nacionalistične gonje opozarjali na gospodarske težkoče, v katerih se bo mesto z bližnjo okolico znašlo prej ali slej. Danes, nekaj mesecev po »vrnitvi v preljubljeno domovino«, morajo nevzdržni gospodarski položaj priznati in obsojati tudi že tisti, ki so še pred meseci zavestno varali ljudstvo s parolami, da bodo s povrnitvijo v domovino Italijo odstranjene vse težave. Enourna stavka zadnji torek najbolj zgovorno priča o resnem položaju, v katerem se je znašel Trst s svojim gospodarstvom, posebno značilno pa je dejstvo, da je pobudo za stavko dala tista sindikalna organizacija, ki je doslej vedno zagovarjala in hvalila italijansko politiko v Trstu. Zdaj namreč tudi tem ljudem že predolgo traja čakanje na končno uresničitev vladnih obljub, danih pred in ob prevzemu oblasti v Trstu in coni A.

Medtem ko tržaško ljudstvo vedno bolj odločno zahteva pomoč v svoji stiski, pa se iz Rima slišijo glasovi, po katerih se da sklepati, da Italija ni preveč navdušena, dajati Trstu vse tisto, kar potrebuje, marveč skušajo Tržačane tolažiti z izgovorom, da je »mati Italija uboga in se od nje ne sme zahtevati denarja«. Toda le malo je verjetno, da bi se kdo mogel zadovoljiti z lepimi besedami, kajti doslej so »molčali iz obzirnosti do domovine, zdaj pa je čas, da odločno spregovorijo« in povedo italijanski vladi, da bo končno le treba resno razmišljati o ukrepih, ki bi bili potrebni za izboljšanje gospodarskega položaja v Trstu in njegovi okolici.

Mestno gledališče iz Ljubljane

bo na povabilo Slovenske prosvetne zveze gostovalo na Koroškem in uprizorilo

komedijo francoskega avtorja Pugeta

„SREČNI DNEVI"

v soboto, dne 19. marca 1955 ob 10. uri v Celovcu, Dom glasbe;
ob 19. uri v Žitari vesi, Prosvetni dom;
v nedeljo, dne 20. marca 1955 ob 10.30 uri v Borovljah, kinodvorana;
ob 19. uri v Ločah, gostilna Pušnik.

Vstopnice v predprodaji v Celovcu v knjigarni »Naša knjiga«, Gasometergasse 10, v Borovljah v trafiki Kuscher, v Žitari vesi in Ločah pa v krajevnih prosvetnih društvih. V kolikor bodo še na razpolago, se dobijo vstopnice tudi pri blagajni pred pričetkom predstav.

K številni udeležbi vabi

Slovenska prosvetna zveza

Ob smrti dr. Josipa Vilfana

Prejšnji teden so v Ljubljani pokopali posmrtne ostatke dr. Josipa Vilfana, predanega narodnega delavca in borca za narodne pravice Slovencev v Italiji. Rojen leta 1878 v Trstu je dr. Vilfan vse svoje življenje posvetil delu za svoj narod in ga upravičeno prištevamo med največje politične osebnosti zlasti Trsta in Slovenskega Primorja. Že v času avstrijske monarhije je bil pokojni izvoljen v tržaški občinski svet, pozneje pa kot zastopnik slovenske in hrvatske narodne manjšine v italijanski parlament, kjer je odločno branil koristi jugoslovanskih narodnih manjšin v Italiji,dokler ga ni italijanski fašizem izgnal v emigracijo. Kot predsednik evropskega kongresa narodnih manjšin je živel dr. Vilfan na Dunaju, od koder se ga prav radi spominjajo tudi številni slovenski akademiki. Napisal je tudi številne znanstvene razprave o vprašanjih narodnostnih manjšin in si, kakor sploh s svojim nastopom kot človek in politik, pridobil mednarodno priznanje. Ko je s pričetkom vojne bilo onemogočeno nadaljnje delo evropskega manjšinskega kongresa, se je dr. Vilfan preselil v Beograd, kjer je tudi še po zadnji vojni sodeloval pri urejevanju dokumentarnega gradiva o življenju jugoslovanske narodne manjšine v Italiji.

Pogreba v Ljubljani so se udeležili številni zastopniki tržaških in primorskih Slovencev, zastopniki oblasti in ustanov Slovenije ter osebni zastopnik maršala Tita, ki je položil na sveži grob venec predsednika republike. V slovo pa mu je spregovoril njegov prijatelj in rojak dr. Lavo Čermelj, ki je orisal njegovo življensko pot in rekel, da bo njegov spomin živel dalje kot svetel simbol narodnega delavca.

Laburistična stranka izključila Bevana iz parlamentarne frakcija

Minulo sredo je parlamentarna frakcija britanske laburistične stranke imela posebno sejo, na kateri je s pičlo večino 141 glasov proti 112 glasovom sklenila izključiti iz svojih vrst voditelja levega krila Aneurina Bevana, ker je kršil strankino disciplino.

Glavni vzrok je različno stališče do uporabe atomskega orožja, ki jo Bevan odločno odklanja, medtem ko jo strankino vodstvo zagovarja. Aneurin Bevan kljub izključitvi ostane član parlamenta kot neodvisni poslanec.

Strankino vodstvo se bo sestalo 23. marca in odločalo o tem, ali naj se Bevan izključi tudi iz laburistične stranke ali ne.

Kdo govori resnico — Pariz ali Bonn?

Kakor smo že zadnjič poročali, je Adenauerjeva izjava o posarskem vprašanju izzvala precejšen odmev tako v Zapadni Nemčiji kakor tudi v Franciji in je bilo pričakovati, da Francozi odgovora ne bodo ostali dolžni. In dejansko je odgovor, ki ga je dal francoski zunanji minister Antoine Pinay, vsaj enakovreden Adenauerjevi izjavi, saj ni povedal nič več in nič manj kot to, da anglo-ameriška poroštva iz leta 1947 prej ko slej veljajo v polnem obsegu in da bodo francoske koristi v Posarju v trenutku, ko bo na dnevnem redu nemška mirovna pogodba, zavarovane, kakor sta Anglija in Amerika obljubili pred osmimi leti.

Kot nadaljnji odgovor Adenauerju bi lahko smatrali tudi francosko-posarske razgovore, ki so sledili protislovnim izjavam o bodočnosti Posarja. Na AND-sliki o teh razgovorih v francoskem zunanjem ministrstvu vidimo od leve proti desni francoska ministra Pinaya in Schumana, političnega ravnatelja posarske vlade dr. Schlehofferja in posarskega ministrskega predsednika Hoffmanna.

Položaj, ki je nastal po francosko-nemških izjavah o Posarju, je vsekakor zanimiv in se vsiljuje vprašanje, kdo govori resnico, Pariz ali Bonn? Morda tudi oba, ker ni izključeno, da velja za tozadevna zagotovila Anglije in Amerike stari pregovor, ki ve povedati o človeku, pri katerem ni vedela levica, kaj dela desnica.

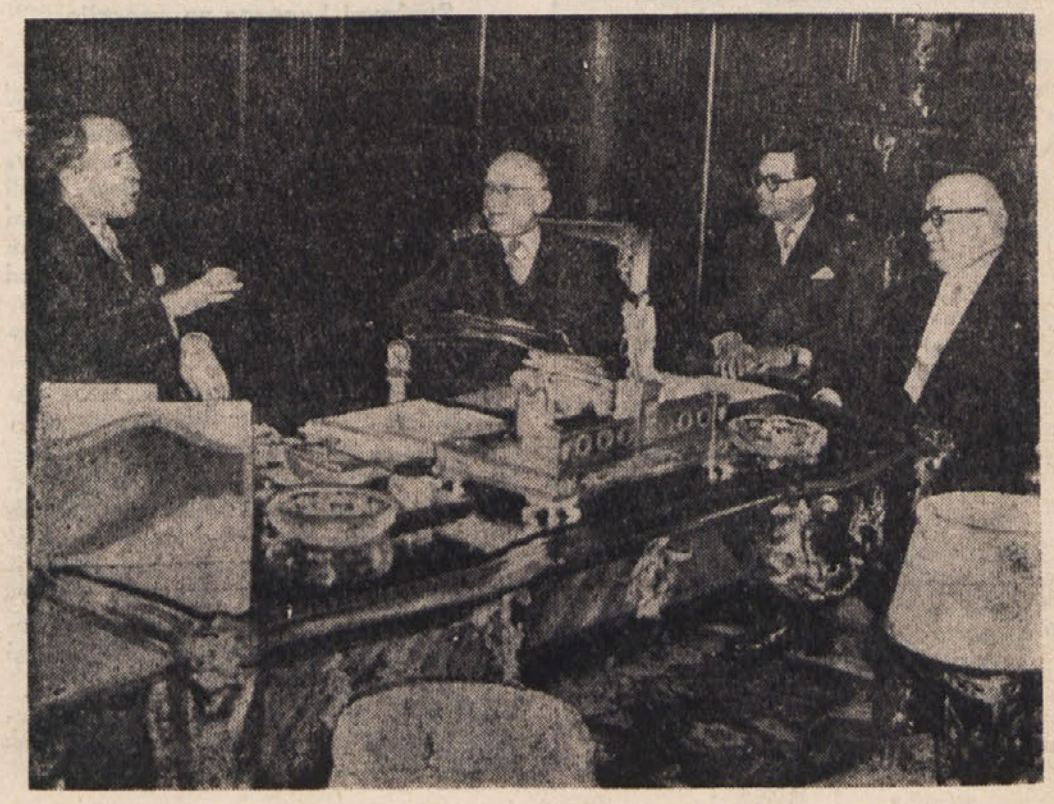

Razširitev gospodarskega sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo

Ob priložnosti dunajskega pomladanskega velesejma je prispelo v Avstrijo poleg številnih izletnikov tudi več strokovnjakov in predstavnikov jugoslovanskih gospodarskih, industrijskih in trgovinskih ustanov, ki se bodo na Dunaju razgovarjali o razširitvi gospodarskega sodelovanja med obema sosednima državama.

Na povabilo avstrijskega trgovinskega ministra biva na Dunaju član jugoslovanskega zveznega izvršnega sveta in minister za industrijo Franc Leskošek, ki vodi razgovore z raznimi člani avstrijske zvezne vlade in predstavniki gospodarskih ustanov.

Prav tako so prispeli na Dunaj predstavniki jugoslovanske industrijske in zunanjetrgovinske zbornice, da se sestanejo z zastopniki avstrijske trgovinske zbornice in predstavniki industrije. Tudi njihov obisk ima namen, razpravljati o možnostih za razširitev sodelovanja na industrijskem področju obeh dežel.

Churchill išče pot z Zapada na Vzhod

Medtem ko s strani sedanjega ameriškega prezidenta Eisenhowerja še ni bilo podvzetih nobenih direktnih korakov zá morebitno zbližanje med Zapadom in Vzhodom, se njegov angleški kolega Winston Churchill že vsa zadnja leta trudi, da bi prišel v bližnji kontakt s sovjetskimi voditelji. Izgleda, da bi rad nadaljeval tradicijo takoimenovanih »srečanj velikih«, kot so to bile konference v Teheranu, na Jalti in v Potsdamu, kjer so državni šefi zavezniških držav osebno razpravljali o skupnih ukrepih za vojaško poraženje nacistične Nemčije in njenih satelitev ter o medsebojni ureditvi mednarodnih vprašanj po vzpostavitvi miru. Tako so bila v zadnjih letih že ponovno objavljene vesti, da bi se Churchill rad sešel s Stalinom ali Molotovom, prav tako je tudi predlagal, da bi se sestali zunanji ministri treh ali štirih velesil, toda vsa njegova tozadevna prizadevanja doslej niso imela zaželjenega uspeha.

O podobnih prizadevanjih se je zvedelo tudi ta teden, ko je vodja laburistične opozicije Attlee očital vladi, zakaj še vedno odlaša s tem, da bi predlagala pogajanja s Sovjetsko zvezo. V odgovor je Churchill namreč prvič odkril podrobnosti o svojih lanskih poizkusih v tej zadevi, povedal je, da je na svojem povratku iz Amerike julija 1954 poslal sovjetskemu zunanjemu ministru Molotovu brzojavko in mu predlagal sestanek med njim in Edenom na eni in Molotovom ter takratnim šefom sovjetske vlade Malemkom na drugi strani. Sestanek naj bi bil v kakšnem nevtralnem mestu, kakor na primer v Bernu, Stokholmu ali na Dunaju, da pa se je Molotov takemu srečanju izognil.

V Sovjetski zvezi je medtem Malenkova zamenjal Bulganin, toda Churchill še vedno vztraja pri svojih načrtih, kajti vesti, ki uradno sicer še niso potrjene, vedno spet govorijo o tem, da Churchill baje resno proučuje možnosti za srečanje s sedanjim sovjetskim ministrskim predsednikom maršalom Bulganinom, s katerim bi se po možnosti hotel še to pomlad sestati na kakšnem nevtralnem kraju v Evropi.

Pa tudi ostale svoje kolege na Zapadu bi rad spravil s sovjetskimi voditelji, kar potrjuje njegov odgovor Attleeju na laburistično zahtevo, da je treba čim prej začeti z razgovori med tremi velesilami (mišljene so Sovjetska zveza, Velika Britanija in Združene države Amerike — op. ur.). Churchill je namreč izjavil, da ne morejo dopustiti, da bi bili Francija in Nemčija izključeni pri teh razgovorih.

O istem vprašanju se namerava Churchill razgovarjati tudi z Eisenhowerjem, katerega hoče obiskati predvidoma v dveh ali treh mesecih, kakor to poudarjajo v londonskih diplomatskih krogih.

Izgleda, da je Churchillu zelo resno z njegovim namenom, proučiti možnosti za izboljšanje medsebojnih odnosov med Zapadom in Vzhodom potom razgovorov na visoki in najvišji ravni, torej s sestankom vladnih šefov velesil. In to hkrati tudi potrjuje domnevo, da hoče kljub raznim težavam tako dolgo vztrajati v aktivnem političnem delu, da se mu bo pač posrečilo uresničiti svoj veliki cilj.

Orožje že imajo — le vojakov še ni

Usoda bodoče zapadnonemške armade trenutno še ni povsem jasna, saj se tozadevna pogajanja odnosno razprave v parlamentih posameznih držav še vedno nadaljujejo, toda orožje za vojake, ki jih danes še ni, je po poročilih iz Amerike že pripravljeno. Po teh vesteh imajo Amerikanci v Zapadni Nemčiji pripravljeno najmodernejšo opremo za bodoče nemške oddelke in le še čakajo, da bodo začeli s sestavljanjem novih nemških regimentov. Ista poročila vedo povedati tudi o tem, da bodo morali ameriški davkoplačevalci žrtvovati za zopetno oborožitev Zapadne Nemčije vsaj dve milijardi dolarjev, iz česar je razvidno, da Amerika precej visoko ceni nemškega vojaka in je pripravljena, žrtvovati visoke vsote za njegovo opremo. Poleg tega pa bo Amerika prevzela tudi šolanje bodočih nemških vojnih pilotov, kar bo prav tako povezano s precejšnjimi izdatki.

Novo nemško armado pa ne bo financirala Amerika sama, marveč bodo, in sicer verjetno v še večji meri morali vgrizniti v kislo jabolko tudi Nemci, kar je v Bundestagu že doslej precej razburkalo duhove. Še bolj jih bo gotovo potem, ko bodo nemški davkoplačevalci morali globoko seči v žep in žrtvovati težko prislužene marke na oltar »obrambe«, brez da bi vedeli, koga bodo pred kom branili.

Avstrijski narodni dohodek leta 1953

Statistični centralni urad na Dunaju navaja v svoji nedavno izdani brošuri »Avstrijski narodni dohodek v letu 1953« zanimive narodno-gospodarske podatke.

Po tej statistiki je znašal avstrijski narodni dohodek 1950 leta 41.9 milijarde šilingov. Leta 1951 je narastel na 55.7 ter leta 1952 na 63.3 milijarde šilingov. Leta 1953 pa je znašal 63.2 milijarde šilingov. Od te vsote je odpadlo 37.9 milijarde šilingov na mezde in plače, 22 milijarde na dohodke podjetnikov, 3 milijarde na nerazdeljene dobičke in 0.3 milijarde na dohodke iz javne uprave. Leta 1953 je bilo skupno 1,969.100 delojemalcev, med temi 1,347.900 delavcev in 621.200 nameščencev. Za vse te je znašala vsota letnih plač 37 milijard šilingov. Povprečna mesečna plača za delavce je znašala 1275 šilingov in za nameščence 1686 šilingov. Mesečna plača za obe kategoriji skupno je znašala povprečno 1404 šilingov.

Na indirektnih davkih je država v istem letu sprejela 10.3 milijarde šilingov, leto prej pa 9.9 milijarde šilingov. Največjo postavko je znašal prometni davek, namreč 4.5 milijarde šilingov. Prometnemu davku je sledil z 1 milijardo šilingov davek na tobak in dohodek za koleke 810 milijonov šilingov. Carine so vrgle 576 milijonov in davek na mineralna olja 575 milijonov šilingov. Davek na sol je znašal 5 milijonov in kulturni groš je vrgel 20 milijonov šilingov. Dohodki od žganih pijač, soli in državne loterije so dobiček iz državnega monopola. Potrošnja piva je nesla državi 282 milijonov, vina 61 milijonov ter žganih pijač 130 milijonov šilingov.

Iz direktnih davkov se je steklo v državno blagajno skupno 15.8 milijarde šilingov. Skupni dohodki indirektnih in direktnih davkov so torej leta 1953 znašali okoli 26 milijard šilingov.

Od tega dohodka je izdala država med drugim za pokojnine 2851 milijonov, za otroške in prehrambene podpore 1199 milijonov, za vojne žrtve 948 milijonov, za brezposelne podpore 1134 milijonov, za male rentnike 32 milijonov, za socialno oskrbo 42 milijonov, za odškodnino pripornikom 79 milijonov, ter 5 milijonov šilingov v različne druge namene.

Svetovni kongres za energijo na Dunaju

Junija leta 1956 bo na Dunaju eden izmed največjih mednarodnih kongresov, namreč peta svetovna konferenca za energijo. Na kongres pričakujejo okoli 3000 udeležencev iz 43 dežel, med temi tudi iz držav Vzhodnega bloka. Program za kongres je podrobno izdelan in je pod geslom: »Energijski viri sveta in njihov pomen v spremembah tehniškega in gospodarskega razvoja«.

Ena točka v programu predvideva obravnavanje izkoriščanja primarnih energijskih virov, kakor toplotne, vodne, atomske, sončne, vetrovne ter druge sile. Druga točka vsebuje raziskovanje tehničnih in gospodarskih problemov mednarodnega energijsko-gospodarskega sodelovanja. Mednarodno zasedanje za svetovno energijo na Dunaju bo trajalo en teden ter je pokroviteljstvo prevzel zvezni prezident Körner.

Svetovna energijska konferenca je organizacija, ki ima za cilj, da izgradi izkoriščanje sil v miroljubne namene.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Proizvodnja rjavega premoga

Proizvodnja rjavega premoga v Avstriji narašča. V mesecih januar in februar so ga izkopali 1,137.000 ton, kar je za 78.000 ton več, kakor v istih mesecih preteklega leta. Več kot 75 odstotkov proizvodnje odpade na podržavljene obrate.

Avstrijska industrija koles

Avstrijska industrija koles je izdelala v minulem letu 185.000 koles v vrednosti 136 milijonov šilingov nasproti 132.000 kolesom v vrednosti 107 milijonov šilingov leta 1953. Zvišana proizvodnja koles je pripisati pojačenemu izvozu, ker je prodaja v tuzemstvu zaradi motorizacije zmanjšana. Ta pojav ugotavljajo tudi v drugih zapadnoevropskih deželah.

Trimilijonska tona dušika v Linzu

Avstrijske tovarne dušika v Linzu so nedavno producirale 3-milijonsko tono dušika od leta 1946, ko je pričela tovarna spet obratovati. Tovarna izvaža tri četrtine svoje proizvodnje.

Proizvodnja teških motornih vozil v Priboju

Na podlagi neke pogodbe o licenci med jugoslovansko vlado in avstrijskimi Saurer-tvornicami so pričeli v Priboju proizvajati težka Saurer-tovorna vozila. Iz te proizvodnje bodo lahko montirali avstrijske motorje na vozila, ki jih izdelujejo v Jugoslaviji.

PO ŠIRNEM SVETU

Washington. — Ameriško zunanje ministrstvo namerava predložiti članom senata in kongresa dokumente Jaltske konference, ki so jih doslej hranili kot veliko tajnost. Kakor poročajo, britanskemu ministrskemu predsedniku Churchillu ne ugaja, da bi prišli ti dokumenti v javnost. Konference v Jalti leta 1945 so se udeležili Churchill, Roosevelt in Stalin, razpravljali pa so o vskladitvi naporov zaveznikov v boju proti Nemčiji ter o sklenitvi miru.

Moskva. — Sovjetska vlada je po svojem zunanjem ministrstvu izrazila željo po izmenjavi gospodarskih odnosno kmetijskih delegacij med Sovjetsko zvezo in Ameriko, ker smatra, da bi to koristilo obema državama. Da bi zvedela za tozadevno stališče ZDA, je izročila posebno noto ameriškemu veleposlaništvu v Moskvi.

Neznatno znižanje cen za nekatere potrebščine

Minuli teden je finančni minister predložil ministrskemu svetu osnutek zakona, po katerem naj se ukine trošarina na sladkor, posladila, sol, kis, vžigalice, svetlobna sredstva ter igralne karte, kakor tudi obnovitveni davek na peneče se vino. Po tem zakonskem osnutku, ki ga je ministrski svet sprejel, se zniža za državo okoli 55 milijonov šilingov letnih dohodkov, na drugi strani pa bodo prihranili znaten znesek na stroških uprave.

Ukinitev teh davkov pomeni za nekatere važne potrošniške dobrine znižanje cen. Tako bo mogoče, da se bo na primer cena za sladkor znižala od 6.48 na 6.20 šilinga. Pri vžigalicah bo cena padla od 30 na 25 grošev ter tudi pri žarnicah za več kot 10 odstotkov.

Za izenačenje manjšega davčnega dohodka z ukinitvijo obnovitvenega prispevka za peneča se vina predvideva zakon zvišanje carine na to vrsto vina.

Novi osnutek davčnega zakona

Avstrijska vlada je nedavno predložila parlamentu osnutek o spremembi davčnega zakona za leto 1955. Ena izmed pomembnih določb v tem osnutku je zvišanje meje za postranske dohodke. Če ima kdo poleg svojih dohodkov, ki so podvrženi davku za mezde, še postranske dohodke, so bili ti dohodki doslej letno do 3000 šilingov prosti davka. Ta meja naj bi se odslej zvišala na 3.600 šilingov.

Osnutek obsega tudi določbe o davka prostih pribitkih za dela na domu, kakor tudi za doklade in odškodnine delavskim zaupnikom. Nadalje naj bi veljala posojila za gradnje, ki jih dovoljujejo občine iz javnih fondov, kot odbitne davčne postavke. Izboljšanje predvideva osnutek tudi za zasebne znanstvenike, umetnike, pisatelje in trgovske agente. Pripadniki teh poklicev so bili doslej oproščeni prometnega davka, če skupni letni promet ni presegal 36.000 šilingov. Če pa je promet presegal to vsoto, je bilo treba obdavčiti tudi teh 36.000 šilingov. Po novem osnutku naj bi bilo 36.000 šilingov letnega prometa meja in bi obdavčala samo znesek, ki bi presegal to vsoto.

Na razstavi „Energija" na Dunaju . . .

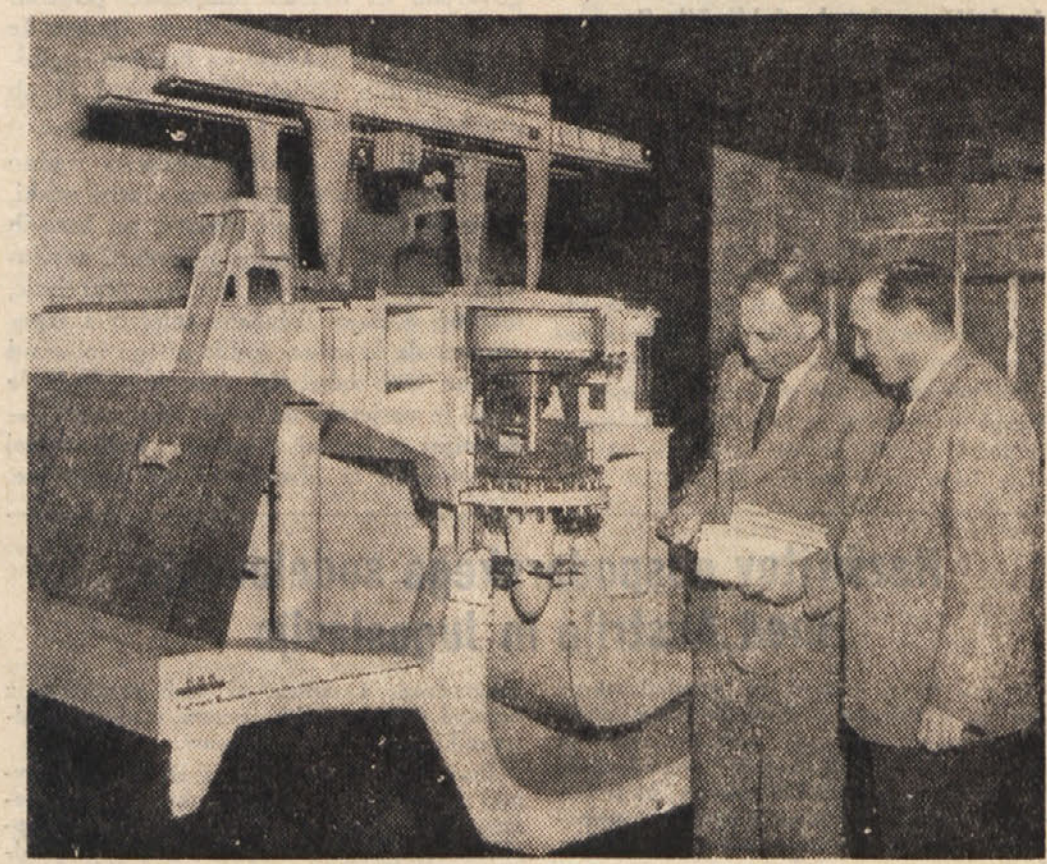

. . . o kateri smo obširneje poročali v naši zadnji številki, je razstavljen tudi model avstrijsko bavarske električne centrale ob reki Inn. Uredil je razstavo inženir Richard Exner od prometnega ministrstva (levi) skupno z inženirjem Heiterjem, ki ju kaže naša slika ob omenjenem modelu. (AND)

Ljubljansko Mestno gledališče na koroških tleh

Jutri in v nedeljo bo Mestno gledališče iz Ljubljane na povabilo Slovenske prosvetne zveze gostovalo prvič na Koroškem in v štirih predstavah uprizorilo komedijo francoskega avtorja Pugeta »Srečni dnevi«. Predstave bodo v soboto dopodne v celovškem Domu glasbe in zvečer v Prosvetnem domu v Žitari vesi, v nedeljo pa dopoldne v kinodvorani v Borovljah in zvečer pri Pušniku v Ločah.

Slovensko gledališko umetnost imamo tudi na Koroškem v prijetnem spominu od vsakoletnega gostovanja Slovenskega narodnega gledališča, ki nam je podarilo nadvse uspele dramske, operne in baletne prireditve, zato smo lahko prepričani, da bo tudi gostovanje ljubljanskega Mestnega gledališča zapustilo najlepši vtis ne samo pri naši slovenski publiki, marveč tudi pri vseh ostalih ljubiteljih odrske umetnosti ne glede na narodno pripadnost. Prav tako pa bo to gostovanje tudi nov prispevek za kulturno izmenjavo med Slovenijo in Koroško, med katerima se je zadnja leta razvilo plodno in živahno sodelovanje, ki je velikega pomena za obe deželi, saj je prav kultura ter kulturno delovanje trdna in zanesljiva vez med narodi sosedi.

Koroški Slovenci, ki smo si že vedno želeli in se borili za tesno kulturno sodelovanje med koroškim in slovenskim ljudstvom, toplo pozdravljamo goste iz Ljubljane in jim želimo, da bi se prav dobro počutili na koroških tleh.

Kakšno vlogo igra v slovenskem gledališkem svetu ljubljansko Mestno gledališče in kakšen pomen pripisujejo tokratnemu gostovanju na Koroškem, je v posebnem članku povedal predstavnik Mestnega gledališča Jože Tiran, ki je zapisal:

Pred zadnjo vojno smo imeli Slovenci le dvoje poklicnih gledališč; bili sta to Narodni gledališči v Ljubljani in Mariboru. Omeniti pa moramo tudi Slovensko gledališče v Trstu, ki pa je moralo že v prvih letih po prvi svetovni vojni zaradi političnih razmer prenehati z delom. Kljub izpričani ljubezni slovenskega človeka do gledališke umetnosti, socialne in družbene razmere v stari Jugoslaviji niso omogočile ustanovitev novih poklicnih gledališč. Nova Jugoslavija pa je že v prvih letih po koncu zadnje vojne omogočila sprostitev ustvarjalnih sil našega človeka tudi na tem področju. Danes dela v Sloveniji, poleg obeh narodnih gledališč v Ljubljani in Mariboru, ki imata opero in dramo, še cela vrsta polpoklicnih in poklicnih gledališč: tako na primer v Celju, Kranju, Kopru itd. Prav tako pa znova živi in uspešno dela slovensko gledališče v Trstu. Med temi novimi gledališči zavzema svoje pomembno mesto tudi naše — Mestno gledališče v Ljubljani. Gledališče, ki igra predvsem moderna dela s sodobno problematiko, ki so prežeta s pravim humanizmom, stremi za modernim gledališkim stilom, ki ga vidimo predvsem v komornem, intimnem,neteatraličnem načinu odrske tvornosti, ki naj učinkuje na gledalce kolikor mogoče nevsiljivo in živo. Izredno zanimanje in priznanje občinstva, ki dan za dnem obiskuje naše predstave, je eden dokazov, da je bilo naše delo v teh nekaj letih uspešno in pravilno usmerjeno.

Med številnimi nalogami, ki si jih je zadelo naše gledališče že ob svoji ustanovitvi, so bila tudi gostovanja. Kakor smo radi vabili druga gledališča v našo hišo, tako smo se radi odzvali vsem povabilom in obiskali nešteto krajev vse povsod, kjer prebiva človek, ki razume in ljubi slovensko besedo in pravo humanistično gledališko umetnost. V kroniko teh naših gostovanj pišemo zdaj s posebno ljubeznijo in posebno toplimi čustvi naše prvo gostovanje na Koroškem.

Misel na to gostovanje se je rodila skoro istočasno z rojstvom našega gledališča. Čeprav smo v Trstu že skoro stari znanci, so nam šele zdaj okoliščine tako naklonjene, da smo prišli tudi na Koroško. Želeli smo sicer obiskati Koroško s kakim slovenskim odrskim delom, da bi lahko občinstvo bolje občutilo utrip našega življenja in dela. Toda ekipa bi številčno preveč narasla in tako smo se raje odločili za majhno delo francoskega pisatelja, ki pa nam je še posebej ljubo zaradi živega utripa in mladostnega žara, ki ga preveva Pa tudi zato ker pomenijo »Srečni dnevi« za naše mlado gledališče prisrčen spomin na naše prve, plahe a vendar uspešne korake na našem gledališkem odru.

Zavedamo se, da ni mogoče soditi vsega našega dela in življenja le po tej skromni predstavi, s katero prihajamo k vam, toda polni smo trdne vere, da to gostovanje ni zadnje in da bo imelo gledališko občinstvo na Koroškem še dosti prilike, da bo spoznalo naše gledališko delo in pristen izraz našega življenja.

Zdaj pa, ko prihajamo prvič med vas, vam želimo ob naši predstavi najlepših užitkov in vsaj trohico tistega veselja in zadovoljstva, ki navdaja nas, ko smo prvič na obisku v tej vaši lepi deželi.

Vsebina Pugetove komedije

„SREČNI DNEVI"

Dogaja se v Franciji pred dobrimi dvajsetimi leti v dnevni sobi Gassinove počitniške hiše v prikupni pokrajini ob reki Loiri. V krogu dogajanja je pet odnosno šest mladih ljudi, ki so tako po letih, še bolj pa po srcu še pravi otroci, kljub temu pa bi vsi bili radi že veliki, odrasli. Radi se imajo, hkrati pa so si vsako uro v laseh.

Pernette in Marianne kujeta načrte, kako bi najbolj razjezili fanta, ki se premalo menita zanju. V trenutku, ko si izmislita zgodbo o letalcu, katerega da sta spoznali v mestu Versailles, pa nenadoma obstoji pred vratmi hiše — letalec, mlad in lep, z rdečo ruto in svetlimi lasmi, kratko prav tak, kakor sta si ga zamislili dekleti. In njegov prihod odnosno vpliv njegovega prihoda na ostale osebe je glavno vodilo komedije.

V slikah, ki se potem vrste, je dejansko le malo dogajanja ker je dal avtor težišče na dialog in na podobe ljudi. Največ skrbi je posvetil Pernette in Marianne; zlasti prva je naslikana s tako toplimi in človeškimi toni, da srečamo le malo takih podob na odru. To dekle, na pogled tako enostavno, naturno in vedro, je v sebi vse globje in komplicirano, venomer razmišlja, neprestano se sprašuje, celo kadar spi, dela se kot bi brala, le da jo puste samo z njenimi mislimi. Njena velika želja je, da bi bila zrelo dekle in strašno zavida Marianne, ki je v njenih očeh že »ženska«.

Njima nasproti stojita dva vročeglava, domišljava mladeniča: Olivier, ki bi za vsako ceno rad prevpil svojo mladost s cinizmom, pa mu ne uspe preveč dobro, ter Bernard, ki si ne želi drugega, kot da bi mogel biti tak kakršen je Olivier. Kljub dokaj slabi zunanjosti je tudi v teh dveh zadosti dobrega jedra.

Nekoliko bolj ob strani stoji Francine, ki je zrelejša in preudarnejša, na pogled bolj razumska, v resnici pa prav nič manj čustvena od ostalih dveh deklet. Nad vsemi pa sedemindvajsetletni Michel, zrel fant, letalec, o kakršnem sta sanjali Pernette in Marianne. Že v sanjah se jima je vrinil v mlada srca, tembolj ga vzljubita obe, ko stoji živ, mlad in lep pred njima. Zavidata ga ena drugi in ko prva misli, da ljubi on drugo, se hoče ubiti. Ko Michel spozna, kam bi lahko privedlo skupno bivanje, zlasti še, ko spozna, da tudi njega že neusmiljeno vabi v ta svet, se raje odloči za odhod. Predno odide, se opraviči Francine, najstarejši, s katero govori kot z materjo obeh deklet. Prosi jo, naj ne zameri, da jih je zmotil, ko pa Michel odide, Francine tiho joče za njim; tudi ona ga je vzljubila.

Marsikdo se bo spraševal, zakaj potem »srečni dnevi«, ko vsi ti ljudje pravzaprav vsak po svoje veliko trpe. Kot v odgovor je zapisal pisatelj na prvi list svoje igre: »Pojoče rane in nevidna samota mladosti«. Torej so to rane, ki hkrati skele in hlade, problemi, ki tem ljudem križajo pot, dejansko še niso problemi in njihovo trpljenje še ni tisto pravo trpljenje, s kakršnim se bodo morali spoprijeti v življenju. Zato so njhove rane »pojoče«, zato so ti dnevi, čeprav skaljeni, vendarle — srečni dnevi.

Pugetova igra je gledališko delo tiste vrste, kakršnih si gledalci nedvomno pogosto želijo. Po zunanji podobi je kar najbolj preprosta, dejanje in v prvi vrsti dialog se plete med šestimi ljudmi in vsi ti so mladi in vedri. Prave literarne karakteristike nima — komedija to ni in drama tudi ne in vendar bo obujala veliko smeha in privabila tudi marsikatero solzo.

(Po gledališkem listu)

Deset let jugoslovanskega filma

Ta teden je v Jugoslaviji posvečen deseti obletnici rojstva jugoslovanske kinematografije in obhajajo v Beogradu poseben filmski teden, za katerega je prevzel častno pokroviteljstvo predsednik republike maršal Tito. V okviru tega tedna je na sporedu cela vrsta raznih proslav in filmskih premier, podelitev nagrad ter razstava, ki prikazuje razvoj in stanje jugoslovanskega filma in kinematografije.

Pot, ki jo je jugoslovanski film prehodil v zadnjih desetih letih, gre nedvomno strmo navzgor in si je Jugoslavija tudi na tem področju pridobila mednarodno priznanje. V številkah izgleda dosedanje filmsko ustvarjanje takole: 37 celovečernih umetniških filmov, 406 kratkometražnih filmov, 461 filmskih novic, 116 prosvetnih filmov, 6 risanih in 6 lutkovnih filmov ter še 412 ostalih kratkometražnih filmov. Skupaj torej 1407 različnih filmov v skupni dolžini 600.000 metrov.

Štirinajst jugoslovanskih filmov v letu 1955

Letos nameravajo jugoslovanska filmska podjetja posneti 14 celovečernih umetniških filmov in tri umetniške filme v koprodukciji. Poleg tega bodo sneli še 95 dokumentarnih filmov, 60 rednih številk Filmskih novosti in 20 poučnih filmov. S primernimi ukrepi nameravajo domača podjetja izboljšati tudi kvaliteto filmov in organizacijo procesa snemanja ter šolanja umetniških kadrov.

Največja razstava Picassovih umetnin

V Ženevi so pred nedavnim odprli razstavo grafičnih del francoskega sodobnega likovnega umetnika Pabla Picassa, katera spada med največje njegove razstave, ki so bile doslej prirejene. Razstavljenih je nad 500 njegovih grafičnih del, poleg tega pa veliko število knjig, za katere je izdelal ilustracije ali opremo. Razstavljena so dela iz vseh obdobij Picassovega ustvarjanja in prikazujejo celotni razvoj njegove umetniške poti od prvih pričetkov pa do uspeha polne višine, ko ga svet slavi kot enega največjih sodobnih likovnih umetnikov.

Operna slavnost na Dunaju 1955

Na Dunaju obnavljajo med vojno poškodovano zgradbo državne opere, ki bo po obnovi eden izmed najmodernejših gledaliških prostorov v Evropi. V pozni jeseni letos bodo obnovljeno zgradbo izročili svojemu namenu. V ta namen bodo od 5. novembra do 5. decembra trajale dunajske operne slavnosti, o katerih je nedavno poročal prosvetni minister dr. Drimmel ministrskemu svetu.

Prosvetni minister je povedal, da se bodo slavnostne prireditve pričele zvečer dne 4. novembra z zaključeno predstavo, ki bo hkrati generalna vaja in h kateri bodo povabljeni člani zvezne vlade, člani parlamenta, predstavniki diplomatskega zbora, deželne vlade, krogi znanosti in umetnosti ter deputacije pri gradnji udeleženih strokovnjakov. Pri tej predstavi bodo predvajali Mozartov »Don Giovanni«.

V soboto, 5. novembra dopoldne bo ob navzočnosti reprezentativnega avditorija iz tuzemstva in izbranih gostov iz inozemstva slovesna otvoritev. Zvečer pa bo opera z Beethovnovim »Fideliom« oficielno odprta in se bodo s tem pričele predstave v novem domu.

Med dunajskimi opernimi slavnostmi bo vrsta predstav, med drugimi tudi baletni večer kot premiera in dne 13. novembra dopoldne predvajanje Beethovnove devete simfonije.

Izbor programa naj bi odgovarjal željam tu- in inozemstva, zaradi tega so tudi vstopnine za otvoritveno predstavo določili od 20 do 5000 šilingov. Za ostale premiere in predstave so določene naslednje vstopnine: od 20 do 2000 šilingov, od 14 do 1600 šilingov, od 12 do 1100 šilingov, od 10 do 800 šilingov in od 8 do 240 šilingov.

Nekaj o akutnih znanostih

Takozvane akutne znanosti se danes vedno bolj uveljavljajo v življenju. Posebno hiromantologija (branje značaja in usode iz roke), astrologija (prerokovanje usode iz zvezd), spiritizem (klicanje duhov), hipnoza in sugestija. Zadnji dve sta postali danes že pravi znanstveni vedi, čeprav še nista dovolj raziskani, ob enem pa lahko tudi rečemo, da sta edini, ki imata poleg grafologije (branje značaja iz pisave) znanstveno osnovo. Vse te vede skupaj pa ne morejo prerokovati človeku bodočnosti, ker človeku nikdar ni že ob rojstvu zapisano, kaj bo dosegel ali kaj ga bo doletelo. Obstoja neka vera, ki trdi, da je človeku zapisana usoda že ob rojstvu, toda po tej veri se lahko človek potem v življenju vede kakor hoče, saj sam ne more proti usodi nič, ki mu je bila namenjena, torej je človek suženj usode ali, kakor pravi vera, volje boga. Če te je bog namenil za nebesa, potem si lahko priden ali ne, v nebesa prideš kljub temu. Vendar tega verjetno danes nihče ne bo trdil. Iz tega torej sledi, da je prerokovanje usode in bodočnosti nemogoče. Nedvomno pa je vsaka težja stvar, ki jo je človek v preteklosti doživel, vidna na izrazu ali kje drugje, zato je »povedanje« preteklosti bolj verjetna stvar.

Hiromantologija ali branje značaja iz roke je vsekakor zelo dokazana stvar, kajti je v tesni zvezi z grafologijo, ki pa ima znanstvene osnove. Človeku je od rojstva prirojeno nekaj, čemur mi pravimo temperament ali značaj. Ta je deloma podedovan ali po očetu, ali po materi, deloma pridobljen, ta pa nikoli ne postane pristen. Ta temperament se nekako izraža na človeku in sicer ga določajo gotovi hormoni, ki so v zvezi z živci. Iz medicine nam je znano, da so roke in glava najbolj oživčeni deli človeka. Torej se prenaša značaj s pomočjo živcev na obraz in roke. Seveda je tudi telesna zgradba odločilna pri tem, prav tako tudi hoja. Mi lahko iz tipičnega mimičnega izraza lahko določimo trenutno duševno stanje nekega človeka, karakterni znaki pa ostanejo na človeku brez njegove volje. Če so torej roke in obraz najbolj oživčeni deli človeka, bo seveda tam značaj najbolj viden. Po pravilih hiromantologije bi naj določal oziroma povzročil tiste brazde in gube na roki značaj. Zanimivo je vsekakor dejstvo, da niti dva človeka nimata enakih brazd na roki, prav tako tudi niti dva človeka nimata enakih značajev. Četudi si nekdo poškoduje gube in brazde na roki, vedno spet bodo zrastle na novo in sicer ravno take, kot so bile prej. Zato jih danes uspešno uporabljajo v kriminalistiki kot dokaz, ker jih nikdo ne more uničiti.

V neposredni zvezi z roko je pisava. Zato je seveda tudi zelo verjetno, da je tudi na pisavi viden značaj, ker se pisava direktno prenaša z roke.

Seveda so to vse le domneve oziroma dokazi, da se da določiti značaj, nikakor pa ne usoda ali bodočnost. Neumno je iskati pravega življenjskega sodruga na osnovi hiromantologije in branja značaja, ker bodo sicer našli človeka približno enakega značaja, vendar bo manjkala povezava med njima, — to je ljubezen, ki pa je bistvo sožitja in zadovoljstva.

O ostalih panogah akutne znanosti v drugih poglavjih.

bj.

KOLEDAR

Petek, 18. marec: Ciril Jer.
Sobota, 19. marec: Jožef
Nedelja, 20. marec: Feliks
Ponedeljek, 21. marec: Benedikt
Torek, 22. marec: Nikolaj
Sreda, 23. marec: Oton, Feliks
Četrtek, 24. marec: Gabriel

Po naši zemlji

DENTISTKA
Helene GALLÈ
ordinira od ponedeljka, dne 21. marca 1955, v Celovcu, Bahnhofstrasse 38b I. nadstropje (bivša tobačna tovarna)

Pliberk

V ponedeljek bo v Pliberku drugi živinski in blagovni sejem v letošnjem letu. To je takoimenovani sredpostni sejem. Na tem sejmu si ljudje, ki imajo kaj denarja, lahko nakupijo razne pomladanske potrebščine.

V Pliberku je na leto pet večjih sejmov in sicer o Treh kraljih, sredpostni, nadalje sejem meseca junija in v začetku septembra najbolj znani letni sejem na travniku ter končno še en sejem v začetku meseca novembra. Sejmov torej v Pliberku ne manjka, po večini pa prihajajo ljudje na sejme le, da se sestanejo in pogovorijo s svojimi daljnimi znanci in v kakšni gostilni izmenjavajo misli o dnevnih gospodarskih in družabnih zadevah.

Srečo je imel šofer Ernst Robatsch iz Celovca, ko je v petek minulega tedna s tovornim avtomobilom podrl zaprto zapornico čez železniški prehod pri Konovecah. S sunkom je zapornico prelomil in obstal z vozilom sredi železniškega tira. V istem času se je bližal v smeri proti Pliberku osebni vlak, katerega pa so še pravočasno ustavili in so tako preprečili, da ni zavozil v avtomobil. Robatsch in njegov sovoznik sta ostala nepoškodovana.

Velikovec

Čez Dravo pri Velikovcu gradijo nov most. Novi most, ki bo nadomestil dosedanjega, bo nekoliko bolj v zahodni smeri ter se bo s tem mostom cesta izognila dolgemu klancu na desni strani Drave. Delajo vso zimo, k čemur je pripomoglo letošnje milo vreme, ki je trajalo skoraj v pomlad. Toda tudi sedaj, ko so prišle precejšnje snežne padavine in skuša zima nadoknaditi zamujeno, niso prenehali z gradnjo. Delajo vsak dan ter je zaposlenih precej delavcev, ki so se mogli tako izogniti brezposelnosti ter tudi nekoliko več zaslužijo.

Toda na žalost se je minuli teden v torek primerila na gradbišču težka delovna nesreča. Kakor večkrat, je bil v obratu tudi to popoldne prijemalni bager. Na bregu pa se je zamotala nihalna vrv v motor in ko so sprostili vrv, so se same od sebe sprostile tudi zavore pri bagru. Zaradi tega je bager, ki je visel nad gradbeno jamo, zdrvel navzdol. Pri zaletu v jamo je zadel v ogrodje ter ga podrl, da je treščilo v jamo. V bližini pa je bil delavec Valentin Vidovnik zaposlen z nakladanjem gramoza in so ga kosi ogrodja zadeli tako nesrečno, da je utrpel težke poškodbe na glavi in prsih. Ponesrečenca so še nezavestnega prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico v Celovec. Ko so mogli s ponesrečenim Vidovnikom govoriti, ni mogel povedati, kako je prišel v bolnišnico.

Lipa pri Grebinju

Pri p. d. Grubelniku v Lipi pri Grebinju je utrpel kmečki delavec Franc Čarf občutno nesrečo. Zaposlen je bil s krmljenjem krav in naenkrat je ena krava zamahnila z glavo ter za z rogom sunila v levo oko. S težko poškodbo na očesu so morali ponesrečenega Čarfa prepeljati v nezgodno postajo v Celovcu.

Slovenska kmetijska šola Podravlje

Ob zaključku šolskega leta 1954/55 vabimo vse starše gojencev, prijatelje in dobrotnike na našo

zaključno prireditev

ki bo v nedeljo, dne 27. marca 1955 ob ½ 10. uri predpoldne v dvorani gostilne Maček v Podravljah.

Obiščite nas ob tej priložnosti, ker vam bomo postregli z izbranim, pestrim sporedom.

Ravnateljstvo in gojenci

Prometne zveze v Podravlje:
Iz Celovca vlak ob 7.32 uri,
iz Beljaka vlak ob 8.40 uri.

Tudi letos uspeli prireditvi v Zahomcu in Št. Janžu

II. Smučarski skoki za Ziljski pokal

Z lansko otvoritvijo skakalnice v Zahomcu in lepo uspelo tedanjo prireditvijo smučarskih skokov se je tamošnje športno društvo na mah uveljavilo v koroškem zimsko-športnem življenju. V terminskem koledarju Koroške in Vzhodnotirolske deželne smučarske zveze kakor tudi v terminskem koledarju Avstrije smučarske zveze za letošnjo zimo so „smučarski skoki za Ziljski pokal" že našli svoje določeno mesto, kakor vse druge večje tovrstne prireditve na Koroškem in v vsej Avstriji.

Zima pa je letos smučarjem zelo nagajala. Sneg ni in ni hotel zapasti v dovoljni meri. Zato so morale biti skoraj vse smučarske prireditve preložene, nekatere, kakor velika celovška prireditev smučarskih skokov na Sojnici, pa so celo izpadle.

Ko se je šele sredi februarja končno le začela smučarska zima, so umljivo bili vsi termini prenatrpani s prireditvami in ni kazalo drugače, kakor da smo za „II. smučarske skoke za Ziljski pokal" določili delavnik — minulo soboto, 12. 3. 1955. Kljub temu pa je uspeh, zlasti kar se tiče udeležbe tekmovalcev, še prekosil lansko otvoritveno prireditev.

Med 36 tekmovalci so bili poleg koroške elite (razen Sigija Kostnerja, ki se je pa osebno oprostil, da ne more priti zaradi nesreče, ki ga je nekoliko dni prej doletela) in poleg močnega domačega zastopstva na startu tudi štirje Jugoslovani in dva Italijana. Taka udeležba je dala naši prireditvi mednarodni pečat, kakršnega je letos lahko zabeležilo le malo smučarskih prireditev na Koroškem.

Pa tudi občinstvo, zainteresirano na plemenitem smučarskem športu, je iz Zahomca in okolice v kar lepem številu prihitelo gledat našo prireditev, to pa kljub temu, da je bila, kakor smo že omenili, na delavnik.

Kakor lani nas je tudi letos počastil s svojo prisotnostjo prezident Koroške in Vzhodnotirolske smučarske zveze g. Albert Bildstein ter sodeloval kot sodnik. Pod njegovim vodstvom je tekmovalno sodišče, v katerem so bili še gospodje Amann s Čajne, Wutzel iz Beljaka in Tschernuth iz Bač ter sodnik naše Slovenske fizkulturne zveze, tov. Danilo Kupper, neoporečno vodilo vso prireditev. Nič manj pa k uspehu ni doprineslo domače športno društvo, ki je prireditev z nekolikšnjo pomočjo SPZ in pod vodstvom njenega predsednika Janka Wiegeleta v vsakem oziru vzorno pripravilo.

Skoraj točno ob napovedanem času je Janko Wiegele v kratkem nagovoru pozdravil tekmovalce, zlasti goste iz Jugoslavije in Italije, kakor tudi številno občinstvo ter prvi skok pa je izvedel najstarejši tekmovalec Egon Kapus iz Beljaka. Nato so se vrstili drug za drugim najprej poskusni skoki, potem pa po dva skoka vsakega tekmovalca v konkurenci. Ziljski pokal je letos ostal na Koroškem, odnesel ga je namreč znani junior Engele Mair iz Beljaka s skokoma 30 in 30.5 m ter oceno 210.1 točke. Rekord skakalnice, 30.5 m, pa je ponovil že v prvi seriji konkurenčnih skokov tudi Gustl Wachter iz Vrbe. Čeprav so po predpoldanskem treningu pričakovali, da bo ta dan presežen rekord skakalnice, to vendar ni uspelo zaradi nekoliko premehkega snega.

V mednarodni konkurenci na Ziljski pokal so bili doseženi naslednji

REZULTATI

1. Mair Engele, BSV Kelag, 30 in 30.5 m, 210.1; 2. Schwarz Hugo, SZ Vrba, 29.5 in 29.5 m, 209.4; 3. Wachter Gustl, SZ Vrba, 30.5 in 29 m, 206.7; 4. Klančnik Karol, Jugoslavija, 29 in 29 m, 199.9; 5. Slabe Odon, Jug., 28.5 in 28 m, 193.7; 6. Jantz Dieter, BSV Kelag, 28.5 in 28.5 m, 191.6; 7. Stanovnik Stane, Jug., 26.5 in 27 m, 185.7; 8. Razboršek Ivo, Jug., 26.5 in 27 m, 184.7

Kot najboljši med našimi tekmovalci se je plasiral na 15. mesto Trunk Lojzek (24 in 25 m, 170.9), oba Italijana pa sta zasedla 21. in 23. mesto

V oceni po tekmovalnih razredih je med člani zmagal Schwarz Hugo, med juniorji Mair Engele in med mladinci Jantz Dieter. Nad povprečjem se je plasiral tudi najstarejši tekmovalec Kapus.

Ob 17. uri je bila v gostilni pri Hrepcu razdelitev nagrad. Spregovoril je spet predsednik Slovenske fizkulturne zveze Janko Wiegele, nato pa še prezident Koroške in Vzhodnotirolske smučarske zveze g. Bildstein ter vodja jugoslovanskega moštva Karol Klančnik. V vseh govorih je prišla do izraza želja po nadaljevanju započete lepe tradicije, po nadaljnjem zbližanju tekmovalcev različnih narodnosti med seboj.

Jugoslovanski tekmovalci Stanovnik, Razboršek in Slabe (v sredini in zadaj) **z našima skakalcema Trunkom in Omanom** (levo in desno). **V Zahomcu je v jugoslovanski ekipi tekmoval tudi Klančnik, ki je v Št. Janžu sodeloval kot sodnik v tekmovalnem sodišču**

Žrelec

V zadnji številki smo poročali o predrznemu napadu na Katarino in Magdaleno Mačnik v Dobju pri Žrelcu. Ženi sta v svojem strahu menili, da sta bila dva napadalca, pozneje pa se je izkazalo, da je bil samo en zlikovec, ki je po napadu na Katarino z naglico treščil v kuhinjo nad Magdaleno. Orožništvo je takoj pričelo z zasledovanjem storilcev ter se jim je s pomočjo službenega psa posrečilo, da so prišli na sled. Orožniki so prijeli 25-letnega delavca Kurta Jura v občini Trdnja ves in dognali, da je sam izvedel zločinsko dejanje.

Upajo, da se bo posrečilo pojasniti tudi ostale predrzne roparske napade, ki so bili v zadnjem času, kakor so poročali listi, v Celovcu in v okolici na dnevnem redu. V ponedeljek minulega tedna je bil na primer napaden tudi blagajnik mestnih električnih naprav Alfred Knapitsch, ki je v Rogarji vesi inkasiral za podjetje. Ko se je zvečer vračal s kolesom skozi neki gozd, je zapazil tik ob poti nekega moškega, ki je izgledal, kakor da bi potreboval pomoči. Komaj pa se je Knapitsch približal neznancu, ga je ta udaril s trdim predmetom po glavi, da je onesveščen padel na tla. Zločinec je izginil z aktovko, v kateri je bilo 5000 šilingov.

Celovec

Tudi v Celovcu je kljub zunanjemu videzu mnogo revnih ljudi, ki se le težko prebijajo v življenju, posebno skozi zimske mesece. Rente so nizke, prehrana je skromna in mraz je, kurivo pa je drago. Zato si iščejo ljudje z malimi rentami pomagati na ta način, da pobirajo kar koli je porabno za peč, kjer najdejo kakšne raztresene odpadke. Tudi pri rampi na železniški postaji v Trnji vesi prekladajo pogosto vagone, ki so natovarjeni z drvmi in premogom. Vedno pa ležijo kakšni mali koščki lesa ali premoga raztreseni na tem prostoru in mnogo starih ljudi gre na ta kraj, da se okoristijo s to za nje važno dobrino.

Med temi nabiralci je bil stalno tudi rentnik Bartol Luschnik iz St. Veiterstrasse v Celovcu. Močno naglušen mož je šel po tem svojem opravku tudi minuli torek opoldne. Pomladansko sonce je prijetno grelo in možak si je nameraval za hladni večer nabrati nekaj kuriva. Na nesrečo pa je Luschnik prezrl ali zaradi naglušnosti ni slišal, ko je pridrvel motorni vlak »Blauer Blitz« v trenutku, ko se je mož ravno nahajal na tiru. Vlak je nesrečnega rentnika zgrabil za glavo in mu jo tako dobesedno odrezal. Nesrečnega človeka je strašno razmesarilo in je bil takoj mrtev.

Nesreča se je primerila tako nepričakovano, da vodja motornega vlaka ničesar ni opazil. Preiskava je dognala, da na nesreči nikogar ne zadene kakšna krivda.

St. Janž v Rožu

Na šentjanških Rutah je umrla Ana Inzko, p. d. Ožbavtova mati. Dolgo je trpela za zavratno boleznijo in minulo nedeljo je preminula.

Življenje pokojne matere je bilo posvečeno delu in skrbi za družino in dom. Poleg gospodarskega dela in dela na kmetiji je skrbno vzgajala svojih pet otrok, štiri sinove in eno hčerko. Foltej, eden izmed sinov se je na njeno veliko žalost smrtno ponesrečil pred tremi leti, o čemer smo v našem listu tudi poročali. Svoje otroke je vzgajala za koristne člane človeške družbe ter v zvestobi do svojega ljudstva. Drugi njen sin Hanzi je že vsa zadnja leta vnet in delaven funkcionar in smučarski tekmovalec naše športne organizacije.

Pogreb Ožbavtove matere je bil v torek popoldne. Kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana je pokazala izredno številna udeležba žalnih gostov, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Domači pevci so zapeli na domu žalosti in ob odprtem grobu žalostinke, gospod župnik dr. Lučovnik pa je ob pogrebnih odredih spregovoril tolažilne besede in orisal lepi značaj preminule matere. Med drugimi se ji je tudi Zveza koroških partizanov oddolžila z vencem v znak hvaležnosti, ker je bila Ožbavtova družina v dobi borbe proti nacizmu partizanom in partizanskemu gibanju vsekdar zanesljiva opora.

Naj pokojna mati počiva v miru, preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Žitara ves

Očim Jožef Schuriak nezakonskega sina svoje žene nikdar ni prav maral. Ko se je v Zgornjih Vinarah z materjo nezasonskega sina Manfreda poročil in je iz tega zakona prišel na svet en zakonski otrok, je bil Manfred, ki je star nekaj čez pet let, še bolj zaničevan in osovražen. Mati si je sicer prizadevala, da bi omilila neupravičene surovosti svojega moža, toda imela je le malo uspeha in pogosto so ljudje lahko videli, ko je fantek zbežal pretepen in objokan z doma.

Pred nekoliko dnevi je očim prišel pijan domov. Ob polnoči se s svojo ženo spravljal spat, medtem pa je otrok pričel v postelji jokati. To je očima tako razjezilo, da je divje kričal nad otrokom, kar je povzročilo, da je otrok še bolj jokal. Nato pa je Schuriak iztrgal odeje s postelje in prisolil otroku težke udarce, da je otrok milo prosil, »oče, ne pretepaj me!« Očim se ni dal preprositi in je divjal dalje. Potegnil je fanta s postelje in ga prisilil, da je moral nekaj minut klečati na trdem predmetu pri peči. Nato ga je skoraj nagega zavlekel na prosto in mu v mrzli noči tiščal glavo dalje v sneg. Mati je skušala podivjanega moža krotiti in pomiriti, toda on ji je prizadjal surov sunek.

Otrok je bil tako dodelan, da je morala mati poklicati zdravnika, ki je odredil, da so ga prepeljali v bolnišnico v Celovec. Otrok je zadobil poškodbe, prvi trenutek še neugotovljene stopnje. Zdravnik je nečuveni primer prijavil tudi pristojnim varnostnim organom.

Imenovanja v šolski službi

Deželna vlada je dne 15. februarja, med drugimi učnimi močmi imenovala za ravnatelja glavne šole II v Velikovcu nadučitelja glavne šole Eriha Mahneta in za ljudskošolskega vodjo na Komlju učitelja Wilhelma Miloniga.

Golobica, divja raca in lisjak

Golobica je imela gnezdo na vitki brezi. V njem je bilo že pet mladih golobičev, ki so bili ves čas lačni in so odpirali kljunčke.

Nekega dne pride pod brezo lisica in reče:

»Dober dan, golobička, ali bodo tvoji golobčki kaj kmalu vzleteli?«

»Čez dva tedna, gospod lisjak,« de ponosno golobica.

»Aha, torej čez nekaj dni pridem in dati mi boš morala svoje golobiče. Če ne, splezam na drevo in požrem še tebe zraven«.

Golobica je bila obupana, nič več ni grulila, tiho je letela in iskala hrano. Sreča jo divja raca in jo vpraša, kaj ji je. Golobica ji pove, raca pa ji reče:

»Nič se ne boj, neumnica, saj lisjak ne more splezati na drevo. Tam si čisto varna pred njim. Kar naženi ga«.

Golobica se je razveselila in se ni prav nič bala lisjaka.

Kot je obljubil, čez nekaj dni, pride lisjak in že od daleč zavpije:

»Golobička, vrzi mi takoj dva golobička!«

»Kar pojdi, od koder si prišel, ničesar ne dobiš,« mu odvrne golobička.

»K tebi splezam!« ji zagrozi lisjak.

»Kako pa, saj ne znaš plezati«.

Ko je to slišal, je lisjak komaj premagal jezo. In z mirnim glasom je vprašal:

»Kdo ti je to pa povedal, golobičica?«

»Divja raca, tista z močvirja,« je hitro povedala golobica.

»A tako, no, pa zdrava ostani, golobica!« se je poslovil lisjak in odhitel proti močvirju, tam je našel raco, ki je sedela na vodi in se sončila.

»Dober dan, račka,« jo je ogovoril, »kaj pa delaš?«

»Sončim se,« odgovori raca.

»Zakaj imaš pa glavo obrnjeno proti vzhodu?«

»Zato, ker piha vzhodni veter,« mu odgovori raca.

»In če piha z zahoda?«

»Tedaj se obrnem tja«.

»Če piha s severa?«

»Pa proti severu«.

»In od juga?«

»Če piha veter z juga, se obrnem proti jugu«.

»Kaj pa, če piha veter od vseh strani, kam obrneš tedaj glavo?« slednjič vpraša lisjak.

»Tedaj jo skrijem pod peroti,« odgovori divja raca.

»O, pokaži, kako to storiš!« je začel prositi lisjak.

»Takole,« reče raca in skrije glavo pod peroti. Tedaj jo pa lisjak ham! prime, ker je bila čisto blizu brega, in jo poje.

Burmanska pripovedka

STAVA za ladje

Nekoč je živel lastnik ladje, ki je bil zelo požrešen na denar. Kadarkoli je izplačeval zaslužek svojim ljudem, je vselej našel razlog, da jim je nekaj odtrgal od mezd. Plovba po reki Iravadi je običajno trajala dva ali tri mesece, zaslužek ladjarjev pa je bil precejšen, ker so med potjo fantje živeli na gospodarjeve stroške, zaslužek pa so dobili šele ob koncu plovbe. Toda ravno zadnji dan potovanja si je gospodar vedno omislil kako ukano, ali pa je izzval kakega fanta, naj stavi z njim in tako je najlahkovernejši med njimi bil ob ves zaslužek.

Nekoč so, zadnji dan potovanja je bil, prispeli v neko vas. Januarja je bilo in reka je bila mrzla kot led. Ladijski lastnik je rekel:

»Rad bi videl, ali imam med svojimi ladjarji kakega hrabrega fanta. Če zmore kdo brez obleke preživeti vso noč v vodi, mu podarim vse svoje ladje. Če pa ne bo zdržal v vodi do svita, bo izgubil svojo mezdo. To je poštena stava. Jo kdo sprejme?«

Vsi ladjarji so bili krepki, pogumni fantje in takšno stavo bi radevolje sprejeli, če ne bi od poprej poznali svojega gospodarja in bi ne vedeli, da kaj rad z zvijačo spravi človeka ob ves denar. Pa vendar je neki trmoglavec, ki je imel sebe za bistroumnejšega od svojega gospodarja, privolil v stavo. Slekel se je in stopil v vodo. Šklepetal je z zobmi, od mraza se je tresel po vsem telesu, vendar je ostal v vodi. Minevale so ure in bližala se je zora. Kakor je ladijski lastnik previdel, so ribiči na drugem bregu reke vstali pred svitom in pred kolibo napravili ogenj, da bi se ogreli pred odhodom na jutranji ribolov. Čez nekaj časa je ladijski lastnik vzkliknil:

»Fant, ti ne ravnaš pošteno. Greješ se z ognjem, ki gori na onem bregu. Sam si kriv, da si izgubil stavo!«

»Toda ogenj gori vendar onkraj reke,« je odgovoril ves jezen ladjar. »Prav gotovo me ne more greti, ker je od mene oddaljen več kot pol kilometra«.

»Ogenj je ogenj,« pravi ladijski lastnik, »in dokler ga gledaš, te greje. Sam si kriv, da si izgubil stavo«.

Ladjar mu ni hotel več odgovoriti, stopil je iz vode, se oblekel in sedel k tovarišem.

»Vi morda mislite, da sem tepec, ker sem izgubil stavo. Resda sem včasih neumen, toda če je treba speči prašička na ražnju, mi ni nihče kos. Celo naš pametni gospodar ne ve, kako se da najbolje speči svinjske parklje«.

Zaradi uspele ukane je bil ladijski lastnik židane volje. Toda zdaj mu ni bilo prav, da taisti ladjar pripoveduje, kako zna najbolje speči svinjske parklje.

»Prejle sem pri stavi dobil tvoj zaslužek,« je rekel ošabno, »zdaj se pa širokoustiš, da ne znam speči svinjskih parkljev«.

»Morda znaš speči kako drugo vrsto mesa,« mu odvrne ladjar, »toda gospodar, prepričan sem, da ne umeš speči svinjskih parkljev«.

»No, svinjske parklje imam ravno pri sebi,« odgovori ladjar. »Dal ti jih bom, pa jih speci. Če se ti posreči, ti bom sedem let za sužnja, če pa ne mi boš ti dal vse svoje ladje. Stava je poštena in če misliš, da veš, kako je treba peči svinjske parklje, jo sprejmi«.

Lastnik ladij je stavo sprejel.

Ladjar mu je prinesel parklje in rekel: »Tule jih imaš, pa jih speči!«

»Kje pa je ogenj?« vpraša ladijski lastnik.

»Ogenj je tam na bregu reke«. odgovori ladjar in se od srca nasmeje.

»Toda ta ogenj je več kot pol kilometra oddaljen,« reče ladijski lastnik srdito.

»Ogenj je ogenj, si pravkar rekel,« odgovori ladjar, »in če je bil dovolj močan, da je mene ogrel, bo tudi tebi zadostoval, da boš spekel parklje. Vidim, vidim, da ne znaš speči parkljev. Stavo sem dobil in ladje so moje!«

Ukanile so ga

Šle so tri koze v mesto na trg. Nenadoma stopi prednje volk.

»Stojte!« je zatulil.

»Kaj hočeš, volk?« so ga vprašale koze prestrašeno.

»Črna koza, pojedel te bom!«

»Mene ne, belo pojej!« je dejala črna koza.

»Bela koza, pojem te!«

»Nikar mene, vzemi pisano!« je dejala bela.

»Pisana koza, pojem te!«

»Nikar, volk!« je dejala pisana koza. »V mesto gremo, na trg. Kolače ti prinesemo«.

»Prav!« je rekel volk. »Toda pohitite, zelo sem lačen. Če ne, vas pri priči pojem!«

Vesele so šle koze v mesto. Kupile so za ves denar kolače. Nazaj grede so vse pohrustale. Ko so prišle do volka, mu niso imele kaj dati.

»Kje imate kolače?« se je jezil volk.

»Pojedle smo jih,« so dejale koze.

»Črna koza, pojem te!« je dejal volk.

»Mene ne, belo pojej«.

»Bela koza, pojem te!«

»Nikar mene, vzemi pisano«.

»Pisana koza, pojem te!«

»Če nas že moraš pojesti, prinesi nam prej še malo orehov iz gozda,« je dejala pisana koza.

Volk je stekel v gozd po orehe, koze pa so hitro, hitro zgradile hišico. Skrile so se vanjo in zakurile na ognjišč ogenj. Potem so čakale.

»Uuuu . . . ! Odprite!« je tulil volk, ko se je vrnil.

»Ne moremo,« so odgovorile koze. »Ključ smo izgubile. Skozi dimnik lahko prideš, če hočeš«.

Volk je splezal na streho, zlezel v dimnik in padel na ognjišče v najhujši ogenj. Takoj je zgorel.

Tri koze pa so se vrnile vesele domov.

Kako močne so žuželke

Muha lahko dvigne s svojimi lepljivimi nožicami brez napora običajno vžigalico, ki je sedemkrat daljša od nje same. Primer: Leseni tram, ki ima debelino človeka in je dolg 11 metrov, kar odgovarja približno sedemkratni dolžini človeka, bi moralo nesti 15 do 17 ljudi.

Strigalica lahko vleče iz tankega papirja narejen voziček, na katerem je naloženih osem vžigalic, počasi od enega konca mize do drugega. Primer: Pred vozom, ki je naložen z osmimi enakodebelimi tramovi, bi morali biti vpreženi štiri konji, da bi speljali ta voz.

Že ta dva primera nam potrjujeta, da so žuželjke veliko močnejše od človeka in konja.

Ivan Potrč: 4

NA KMETIH

»Večje globočine nisi našla?«

»Nikar me ne gledi!«

Stopila je iz vode in se popravila.

»Tak, poglej jo, poglej deklinco!« sem si rekel potihoma; hipoma se mi je posvetilo, zakaj je poiskala grmovje. Ne vem zakaj, ali nekam veselo in toplo mi je postalo pri duši, znenada in veselo me je vznemirilo.

»Ti jih jaz natrgam?« sem povprašal.

»Ne,« je rekla, »bom že sama«.

Gledal sem jo, kako se je ozirala po vejah in se poganjala s trate za njimi, ter ji rekel:

»Na drevo se potegni«.

»Saj se mislim, samo ti splezaj naprej«.

Zavihtel sem se na drevo, čeprav me je vse bolelo od mikastenja; čisto na vrh, v veje sem splezal. Tačas je bila tudi že ona na spodnjih vejah.

»Hrustajo?« sem povprašal.

»Malo še«.

»Naberi si jih. Za pašo. Tudi za domov si jih lahko. Saj bodo tako ali tako zgnile«.

Zataknila si je predpasnik za pas, jaz pa sem snel klobuk z glave in začel metati vanj kámenščnice; trgal sem najlepše, čisto z vršičkov sem jih lovil.

»Joj, če se ti veja zlomi,« je zastokala nekje pod menoj.

Klobuk je bil kmalu zvrhan, spustil sem se na tla. Tudi ona se je pomaknila k deblu, da bi se spustila. Potisnila je krilo med kolena in me je začela naganjati.

»Proč pojdi!«

Stopil sem ritensko nazaj, nekaj korakov, in obstal.

»Nikar me no ne gledi!« se je kregala znova in še bolj tiščala krilo med kolena.

Obrnil sem se, se zagledal v tratnico, zatem pa nekam v nebo, v megle, ki so se vlekle sem od pohorske strani. A že sem zaslišal javkanje. Prestopil sem se, znova je zajavkala.

»Jezusna, Južek, obesila sem se!«

Ozrl sem se in zagledal pastirico, kako visi na eni roki, obrnjena proti meni, medtem ko se ji je bluza od zadaj zapela v štrcelj na deblu.

»Poglej jo, térjo!« sem vzkliknil in planil k črešnji, nisem pa vedel, kaj naj storim.

»Pomagaj mi, no!« je zahtevala, »privzdigni me!«

Sklonil sem se in ji objel noge, nizko, kolikor se je le dalo. Privzdignil sem jo, da se je prijela še z drugo roko za vejo; tako se je lahko sama dvignila in se rešila štrclja.

»Oh, ta nesrečna bluza, kar naprej mi nekam sili,« se je opravičevala.

Spustila se je z veje, me prijela pri tem za glavo, za ramena in domala jezno zapovedala:

»Spusti me že!«

Zdrsela mi je med rokami, da sem na lepem začutil hladno, voljno kožo na stegnih, svežo, ko da bi sapa zapihnila. Prestopil sem se pod njeno težo, ona pa se je, v strahu, da ne bi zletela, oklenila vratu. Najprej sem zaduhal vijolice, ki jih je imela zataknjene v bluzi, zatem sem začutil prsi, kako so drsele po mojih, začutil sem trda narastka, ko da bi dva rahla ovčja gobca butnila vame, ko dvoje trdih breskvic. Pobralo mi je vso kri, strašno tesno mi je postalo. Pastirica se je obračala proč, si tlačila bluzo za krilo in se popravljala.

»Kje pa si vijolice nabrala?« sem jo povprašal in gledal bluzo, v katero si jih je znova vtikala in jo zapenjala.

»Pod goričko,« je rekla odrezano.

Takrat je zaklicalo od našega hrama sem:

»Kaj pa vidva, se jarčita?«[1]

To je bila Olga, sestra; samo sestra je lahko tako strašno in do kože nesramna. Zahihitila se je, nato so se drugi, moški, tesarji, zarežali. Najhuje mi je šel skozi ušesa rezki Štrafelov smeh; bilo je, ko bi se hehetal kak feldvebel.

Vso kri mi je pognalo v glavo, kar začutim sem, kako mi je lica vroče napelo. Rečem, da me je postalo znenada tako sram, vrag vedi zakaj, kot še nikoli v življenju; nič nisem vedel, kaj bi storil.

Soseda je pobrala bič, napravila nekaj počasnih in negotovih korakov, zatem pa je skoraj stekla po grabi in proti jarku.

Obrnil sem se proti hiši, da bi poiskal sestro, in zagledal v travi črešnje v klobuku. Planil sem tja, dvignil klobuk in zaklical:

»Tunika!«

Moral sem še enkrat poklicati.

Prijela je z roko za veje od grmovja in se na pol, z glavo, obrnila.

»Kámenščnice, Tunika!«

»Ah,« je rekla, zdrsnila v potok in prebredla vodo, s kolikor se je le dalo spuščenim krilom.

Vedno, ko se spomnim posihmal na kámenščnice, a zadnje čase, tu, v kajhi, mislim dostikrat nanje, češče in češče, vedno se prebudi staro sovraštvo do naših žensk, do Štrafele. Ne vem, kaj bi lahko takrat storil s sestro, z vsemi tistimi domačini, toda zadržal sem se, da je sosedova Tunika odšla, da se je zgubila na pašniku. Nato, ko tudi domačih nisem več videl in ne slišal, sem pograbil klobuk, zamahnil z njim in razsul kámenščnice po grapi, daleč naokrog po tratnici.

[1]) pariti se

Osnovna pravila, po katerih se moramo ravnati pri streženju

Pravilno strežènje je ročnost, ki se je priučimo tudi z vajo. Kdor pa zna logično misliti in obvlada glavna pravila o vedenju pri mizi, bo prej vse dobro premislil in postavil pripravljene jedi kar najbolj priročno pred gosta. Tudi oseba, ki za strežènje ni povsem izučena, bo dobro stregla, če upošteva vodilno pravilo: Postrezimo tako, da bo gostu čimbolj priročno in udobno. Ob vsaki priliki pa naj nam bodo v pomoč še naslednja osnovna pravila:

Kar hočemo vzeti z mize ali postaviti na mizo, primemo z desno roko, ker je desnica spretnejša in ker strežemo z desne strani. Takoj nato pa predenemo predmet v levico in ga odnesemo.

Vse nosimo v levi roki, ker mora biti desnica prosta za vsa druga opravila (za odpiranje vrat, prestavljanje krožnikov, jedilnega orodja in kozarcev). Pladenj, na katerem nosimo strežno orodje, naj počiva na levi dlani.

Ponujamo vse jedi z leve gostove strani. Kar hočemo ponuditi, si postavimo na levo dlan. Pod sklede in plošče podložimo zložen prt, da nas ne peče in da ga imamo pri rokah, če je treba kaj pobrisati.

Na mizo prinesemo in odnesemo z nje vse z desne strani gosta: denemo predenj na primer druge krožnike, jedilno orodje, kozarec itd. Prav tako odnašamo krožnike in orodje po uporabi od desne strani. Vse te predmete, ki jih želimo odnesti, naložimo na pladenj, ki ga imamo v levi roki, ali pa kar na levo roko samo, kar pa terja že precej spretnosti.

Jedilno orodje primemo vedno v sredi ali na spodnjem koncu. Zelo nehigienično je, če primemo žlico tam, kjer se nosi v usta, vilice za roglje ali nož za rezilo. Nikoli ne prinesemo ne odnesemo orodja kar v roki, temveč vedno na pladnju ali na krožniku. Med obedom položimo pred gosta najprej čisto jedilno orodje, nato pa šele krožnik; pri pogrinjanju mize ravnamo prav narobe. Pri velikih obedih ali večerjah ne devljemo h krožniku več kot dvoje vrst jedilnega orodja naenkrat, temveč ga po potrebi zamenjamo med obedom.

Kozarec postavimo na mizo z desno roko in z desne strani gosta, ker stoje kozarci na njegovi desni strani. Kakor jedilno orodje prinašamo in odnašamo tudi kozarec le na pladnju ali na krožniku. Ko jih postavljamo na mizo in pobiramo z nje, jih prijemamo tako, da se jih roka s prsti čim manj dotika. Kozarce brez peclja prijemamo v sredini s palcem in kazalcem, kozarce s pecljem pa tako, da obrnemo dlan navzgor in primemo kozarec tik pod čašo s kazalcem in sredincem; lahko pa ga primemo tudi za pecelj.

Jedi se ne dotikamo z rokami, zato moramo paziti, da prijemamo krožnike ali sklede le ob robu zgoraj, da se nam prsti ne omočijo z jedjo. Kruh prinesemo vedno v košarici, pogrnjeni s prtičkom ali servieto iz papirja, ali pa na krožniku.

Na mizo prinesemo in z mize odnesemo vse na pladnju ali na servirnem krožniku.

To so osnovna pravila, vendar se ravnamo pri serviranju še po nekaterih smernicah, ki veljajo povsod.

Z jedjo in pijačo ne postrežemo prej, dokler ni na mizi vse kar gost potrebuje.

Če strežemo z obedom, ki sestoji iz več jedi, pospravimo za vsako jedjo šele, ko vsi nehajo jesti; nato pripravimo mizo za naslednjo jed ali pa prinesemo nasledejo jed na mizo. V vsakdanjem življenju pospravimo na primer krožnike za juho hkrati z jušnim loncem ali skledo, nato šele pride na vrsto druga jed. Če serviramo jed okoli mize, jo prinesemo na velikem krožniku ali v skledi z jemalnim orodjem, ki ga obrnemo tako, da je za gosta najbolj priročno. Jed ponudimo z leve strani in z levo roko. Če pa postavimo jed na mizo, storimo to z desnico in z desne strani.

Najprej postrežemo najstarejši ali najuglednejši osebi, ki smo ji določili tudi častno mesto na zgornjem koncu mize; potem postrežemo po vrstnem redu še drugim gostom. V družini so najprej na vrsti starši, nato otroci; če pa je v družini gost, damo prednost njemu.

Pri velikih obedih pospravimo mizo prvič, ko so na vrsti še sladice in poobedek. Pospravljamo pa takole: poberemo nepotrebno jedilno orodje, solnice, posode z začimbami in kruh, kar ga je ostalo. Če postrežemo za poobedek s sirom, ostaneta solnica in kruh še na mizi.

Drobtinice in druge suhe ostanke pometemo z mize s posebno ščetko na lopatico ali s serviranim prtičem na krožnik. Nikakor pa ne na tla, ker je skrajno neokusno in nehigienično.

Drugič pospravimo mizo pred črno kavo. Takrat pospravimo tudi vse kozarce. Z jedjo ali vinom polit prt pregrnemo s čistim prtičem. Po obedu ne pospravljamo z mize, dokler ne odidejo vsi gostje iz sobe.

PRAKTIČNI NASVETI

Od cigaret rumeni prsti kazijo roko. Očistimo jih najhitreje z razredčenim kisom in plovcem.

*

Posoda se pri mešanju ne bo premikala po mizi, ako jo postavimo na prt, ki ga večkrat preganemo.

*

Limonove lupinice, ki smo jim odstranile belo plast, namočene dva do tri tedne v alkoholu, so odličen ekstrakt za liker.

*

Zelenjava nam bo ostala tudi med kuho zelena, če posode ne bomo pokrili.

*

Steklenice in kozarce lepo očistiš z zdrobljenimi jajčnimi lupinami, časopisnim papirjem, milnico in koprivami. Nato jih še dobro izplakni s čisto vodo.

*

Krvne žilice na obrazu izgubiš, če si devlješ nanj obloge zrezanega peteršilja.

Lepe roke so ponos gospodinje

Vsaka gospodinja si mora vzeti čas za nego rok. Paziti mora, da si jih pri delu preveč ne zamaže. Kadar lupi krompir ali jabolka, čisti štedilnik ali jedilni pribor, pleve in koplje na vrtu, naj dene na roke rokavice. Sprva jo bodo rokavice nekoliko ovirale, morda se ji bo to zdelo tudi smešno, toda kmalu se jih bo privadila. Vročih loncev in pekač ne sme nikdar prijemati z golo roko.

Če si pri delu zmočimo roke, na primer pri pomivanju, jih moramo takoj umiti in dobro posušiti. Z zamazanimi in mokrimi rokami ne smemo hoditi okrog. Po kosilu in po večerji, ko je vse pomito, naj vsaka gospodinja za deset minut sede, da si očisti nohte in namaže roke z mastno kremo.

Voda v kateri se bomo umivale, mora biti mehka, to se pravi, da ne sme vsebovati preveč apnenca. V vrč vode denemo zvečer malo žličko jedilne sode ali boraksa. Voda naj čez noč stoji, zjutraj pa jo izlijemo tako, da bo usedlina ostala na dnu. Dobro je tudi, če v vsako polovico litra vode zlijemo žlico glicerina. Žene z občutljivo kožo naj si nikoli ie umivajo rok tik pred odhodom z doma. To velja zlasti za mrzle in vlažne dneve. Roke naj si otarejo z mehko brisačo, jih namažejo z glicerinom in spet zbrišejo. Glicerin namreč zbira vlago in je zato priporočljiv kot sušilno sredstvo. Da bo koža voljna, jo natrimo z mastno kremo vsaj enkrat na dan. Preden gremo k počitku, ne smemo pozabiti na to.

Če hočemo dobiti bele roke, si jih po delu večkrat namažimo z limonovim, kumaričnim ali paradižnikovim sokom.

Roke pri gospodinjskem delu največ trpijo, zato jih moramo tem bolj skrbno negovati. Lepe, mehke roke so lahko ponos vsake gospodinje.

Kako lupimo mandeljne in lešnike

Mandeljne operemo in polijemo s kropom, v katerem naj stoje nekaj minut. Ko se kožica rada odloči, vodo odlijemo, mandeljne na cedilu dobro odcedimo, jih olupimo in denemo sušit na bel papir. Če bi jih pustili predolgo v vodi, bi se mandeljnom okus poslabšal.

Lešnike pa stresemo na pločevinast pekač in jih postavimo v vročo pečico, kjer naj ostanejo tako dolgo, da začne pokati rjavkasta zunanja kožica. Potem otaremo kožico z lešnikov s čisto krpo.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

O težkem dihanju

Težko dihanje prihaja največkrat od bolnih pljuč ali od bolnega srca.

Pri vnetju rebrne mrene in pljučne mrene se med rebri in pljuči nabere včasih toliko vode, da se pljuča stisnejo. Nastane težko dihanje, ki se iz dneva v dan slabša in se pri najmanjšem naporu še stopnjuje. Kot pri vsakem vnetju ima človek tudi tu bolj ali manj visoko vročino. Navadno ne gre brez bolnišnice.

Pri suhem vnetju rebrne in pljučne mrene so ostre bolečine — zbadanja — bolj občutne kot pa težko dihanje.

Star kašelj prej ali slej privede do težkega dihanja: naduha starih ljudi, pa tudi mladih, če leta in leta kašljajo ali pa če opravljajo tako delo, pri katerem pljuča veliko trpe (na pr. napihovalci stekla). Pri stari jetiki je težko dihanje malo zaradi naduhe (od kašlja napihnjena pljuča) malo zato, ker od jetike napadeni deli pljuč ne dihajo, z ostankom zdravih pljuč pa človek teže diha.

Tudi pri pljučnici težko dihamo, vendar le dotlej, dokler traja pljučnica, kar je največ deset dni.

Astma je bolezen, ki se kaže v napadih težkega dihanja. Napadi trajajo od nekaj minut do več ur ali celo dni in so pri nekaterih zelo pogosti — vsah dan — pri drugih spet redki. Med enim in drugim napadom je dihanje normalno. Le, če so napadi pogosti in trajajo že več let, človek tudi med napadi kolikor toliko težko diha.

Morda še bolj pogosto kot zaradi pljuč nastane težko dihanje zaradi bolnega srca. Kri zastaja v pljučih, v pljuča ne pride dovolj zraka in človek se duši. Ne more spati na nizkem vzglavju, ampak na visokem ali kar na pol sede; tišči ga čez želodec, ker mu otekajo jetra; noge otekajo, pozneje raste trebuh, ker se v njem nabira voda. Na mehur gre le malo vode, ponoči več kot podnevi, ker sprva otekline čez noč zginejo, čez dan pa, če dela, se ponovno naberejo.

Potreben je daljši počitek, neslana hrana s čim manj tekočin in zdravila, ki pa jih sme predpisati le zdravnik.

Opisali smo le najpogostejše vzroke težkega dihanja. Je pa še cela vrsta drugih.

Gledal sem, kako so se raztrosile po travi, zatem pa začel, ko da bi mi bilo za nečim strašno hudo, momljati in preklinjati.

‚Breskvice, breskvice,' je besedičil ob vsaki priliki stari Felicjan, naš sodar. ‚Breskvice, breskvice, kar pošlataj jih! Zakaj pa so ji zrasle, deklinci?'

»Breskvice, breskvice!« sem si pošepetaval in se v spanju z grozo dotikal trdih in rahlih dekliških nedrc, da mi je bilo tesno in sladko, ko sem se prebujal. Znova sem mislil na grunt, ko da bi ne bilo Štrafele, si pel ob košnji »Še štiri leta jo bom čakal, naj bo!« in mislil na tiste breskvice, da zorijo zame, ali ... potem je prišlo vse drugače.

III.

»Breskvice, breskvice ...« sem si ponavljal in bil vedno huje in vedno bolj noro srečen. Tako zeleno sem bil nor, da se ne dá povedati in da me še danes vroče spreleti, če se spomnim na tiste čase. Zalotil sem se, ne enkrat, večkrat, kako sem postaval na njivah ali pod ókolom[1] ali pa med jelšami pri jarku, in pogledoval tja prèk na Toplekovo.

Tunika je pletla in hodila za kravami kot po navadi. »Taka pridna deklinca,« so večkrat rekli babica, ko so še živeli. Tunika je bila takrat šolarka; za tak drobiž, ki je rastel za mano, se nisem zmenil. Zdaj pa sem iznenada vedel za vse njene pastirske navade; tudi to, da je v štirinajstem letu in da je še pozimi, pred božičem, nehala s šolo; vse to, kar sem slišal o njej, največ iz govoric med sestrami, čeprav so te znale Toplečkam vedno kaj prišiti, mi je strašno gódilo. Celó čakal sem, kdaj se bo prikazala živina od Toplekovega hrama sèm, in Tunika za njo. Krave je zavračala z lepim, bolj s prigovarjanjem ko z jezljavostjo. Odšla je za kravo, se postavila pred njeno glavo in jo z nogo suvala v gobec, da bi jo zavrnila. Ne vem zakaj, ali vedno mi je bilo hudo, ne za živino, ampak zanjo, ko se je razjezila, potegnila bič izpod pazduhe in našvrckala kravo ali junčka po nogah. Smilila se mi je tudi zavoljo očetovega bolehanja, zaradi Topleka, o katerem so začeli govoriti, da ga je vsak dan manj v postelji in da se bo težko izkopal. Ko se je neki šolar, bil je Pihlarčkin in spodilą ga je s hruške, zagnal proti njej, ji potegnil pluzo izza pasa in se začel norčevati: »Tunika — čunika ...« — sem ga počakal za našo mlako in ga naklestil, da je jel poskakovati in se vrteti ter da je zatulil od bolečin. Tunika je gledala, kaj je počenjal, iznenada pa je naglo, kolikor je le mogla, odgnala živino proti hosti. Tako sem vedel, da tega ne bi smel storiti, a si nisem mogel pomagati. Za šolarji pa nisem nikoli več tekal.

Ali je kaj zaslutila, kako je z mano? sem se zbal hkrati pa si nisem ničesar na svetu bolj želel kakor to, da bi se z njo oženil. Začel sem misliti na grunt, uh, kaj vse mi je jelo hoditi po glavi. Življenje, nekje čisto blizu ali pa tudi daleč pred mano, je bilo tako noro lepo, ni da bi govoril. Slej ko prej sem se skrivoma, da ne bi kdo domačih česa opazil, oziral za njeno hojo, za njenimi drobčkanimi koraki, za njenimi nogami, tako drobnimi ko mlado brezje in tako okroglimi. Neznansko bi bil srečen, ko bi smel še enkrat z roko po tistem hladu njenih čvrstih meč. Po nočeh, ko sem se prebujal, ali tudi pred spancem, sem čutil na prsih njena nedra, trde breskvice, ki so takrat podrsnile po meni; tipal sem z roko po prsih in se ves srečen spraševal: »Le kdaj so ji zrasle?«

Gledaj sem jo, kako je zanesla na paši roke na obraz, ko da bi ga hotela zakriti, kako je potegnila po njem in potem zapela. Pela je o fantiču, o vodi Savici in o nesrečnem dekletu, ki ji bo počilo srce, jaz pa sem si namišljal, kako poje pri nas doma po kuhinji — in hotel zvedeti od matere, kako mislijo z gruntom.

Kajti zdaj so že začeli ljudje govoriti, da se je Štrafela na naše priženil. Krčmarica za veliko stezo je postavila četrt šmarnice predme in me pred drugimi, pred ljudskimi, povprašala:

»Kako se kaj štimata s Štrafelo?«

Ni rekla s svakom ali kaj takega, rekla je s Štrafelo.

»Briga me Štrafela!« sem rekel toliko, da sem nekaj zinil in da nisem vzkipel. Vse me je gledalo.

Krčmarica, dolga in krepka ženska, ki je zavijala malce po nemško, očitno še ni končala. Pobrisala je mizo naprej od mene in pojadikovala:

»Kaj hočeva, Južek, lepo ubogala bova, bo že kako«.

Ko da bi me pomilovala! Ko da bi tetica govorila z otrokom! A me je dobro poznala in tudi dobro vedela, da jaz Štrafele ne bom ubogal! Nagnil sem četrt in pogrknil, rekel pa nisem nobene.

»Kaj bi fant doma?« se je vmešal krčmar; začutil je, da postaja napeto, in povedal: »Šel bo, se izučil, Gomili pa fige pokazal. Po vojskah je bilo vedno trda za ljudi, ki imajo to v rokah«. Potegnil je roke izza predpasnika, kamor jih je vedno zatikal, da je predel čas s palci, in pokazal, kako se skoblja, zatem pa je zaigral s pestjo po mizi in po levici kovaško kakor po nakovalu.

Krčma se je zasmejala, ali meni ali krčmarjevemu nakovavanju, ne vem, samemu mi je šlo na smeh, toda takrat se je zahihital Matjašičev komí in odgostolel naglo, po komijevsko, ko na pamet:

(Nadaljevanje sledi!)

[1]) ókolo — ograda za živino (svinje)

Ne samo več mleka, ampak tudi boljše goveje meso

Možnost povečanja proizvodnje mleka je zaenkrat omejena. V naših slovenskih malokmečkih primerih je še zelo malo krav, ki bi dajale 3.000 in več litrov mleka na leto, ko pričenja vrednost mleka šele kriti stroške krme ter vzdrževanje in oskrbo molznic. Dejstvo, da molznosti ni mogoče dvigniti čez noč in da je za to potrebnih več let sistematičnega in racionalnega gospodarjenja, je prva ovira za povečanje proizvodnje mleka. Druga ovira pa je — čeprav morebiti samo mimohodnega značaja — še razmeroma nizka potrošnja mleka in mlečnih izdelkov v naši državi, ki je krita že s količino mleka, ki prihaja sedaj na trg.

Čeprav je edino prav, da še vedno vztrajno stremimo za tem, da dvignemo molznost naših krav in napravimo s tem njihovo rejo in proizvodnjo mleka rentabilno, ni odveč, če vzamemo v pretres še drugo tržno možnost, ki nam jo nudi goveja živina. Ta možnost pa je prodaja sodobno pitanih živali.

Dejtvo, da trenutno vsled splošnega pomanjkanja mesa še lahko prodamo tudi starejše pitane vole, nas ne sme motiti. Tudi nas ne sme motiti slučajno poročilo koroških živinorejcev o lanski razstavi pitane govedi v Hamburgu, na kateri je bila polovica razstavljene pitane govedi stara nad tri leta. Pri prodaji te starejše mastno pitane govedi so se namreč pokazale velike težave, kar pa koroški obiskovalci razstave niso več videli, ker so prej odšli.

V zadnjem času je proizvodnja govejega mesa postala spet izplačljiva, posebno če gre za meso od mladopitanih žvali.

Današnji trg in konzument ne marata goveje masti. Pri govedu se dandanes mast ne sme zbirati na živali sami in nad mišičevjem, ampak med mišičastimi vlakni. To pa se zgodi le pri mladi živali. Tozadevno stojimo torej pred dokajšnjim preobratom v govedoreji. Že pred dvemi leti je koroška kmetijska zbornica začela propagirati in je lani razstavila v Celovcu na jesenski razstavi celo kolekcijo mladih pitanih bikcev in telic tako imenovanih »bebi-bif«. To so bile enajst do petnajst mesecev stare in od 350 do 500 kilogramov težke živali. Pri nas se trg še ni navadil na to kakovostno odlično, a vendar s precejšnjimi stroški za krepka krmila povezano mlado govejo meso. Podoben je položaj tudi v Zapadni Nemčiji, kjer proizvodnja bebi-bif, ki zahteva mnogo tržne beljakovinske krme, tudi še ni razširjena.

Veliko bolj optimistično presojajo pitanje mladih govedi (Jungrindermast). Pri tem načinu spitajo živali v starosti osemnajstih do štiriindvajsetih mesecev na težo 450—600 kilogramov. To pitanje omogoča znatno večjo uporabo doma pridelane škrobnate krme in manjšo potrebo dragih beljakovinskih krmil. Ti pitanci najbolje izkoristijo sočno in bohotno pašo.

Tudi pitanje znatno mlajših žvali, tako imenovana »Jungbullenmast«, ki se izvaja izključno v hlevu pa tudi na paši in s katero se doseže v 8—11 mesecih živali s 300—350 kg teže, se je obnesla.

Na zapadu imajo uvedeno tudi pitanje telet, ki je mestoma kar izplačljivo in ki bi ga bilo mogoče uvesti predvsem tudi v naših oddaljenih gorskih dolinah, kjer ni prave možnosti za prodajo mleka. Naravno mora biti tudi cena za tako pitana teleta primerno visoka.

Pri pitanju telet s samim polnim mlekom dosežemo sicer najboljšo kakovost mesa, ki je povsem bele barve, ki pa povzroča razmeroma visoke proizvodne stroške. V osmih tednih spitamo tele na sto kilogramov, za kar pa potrebujemo 600 litrov mleka. Kot najbolj izplačljivo se je pokazalo pitanje telet s posnetim mlekom, kjer pride na žival po 150 litrov polnega in 850 litrov posnetega mleka.

Pri tako imenovanem podaljšanem pitanju telet, pri katerem dosežejo živali v petih mesecih 190 kilogramov, pokladamo poleg mleka tudi razna krepka krmila. Vendar ima to pitanje samo lokalni pomen.

Pri prej navedenih načinih pitanja starejše mlade govedi v starosti od enega do dveh let bomo naravno morali zahtevati prirastek, ki bo znašal povprečno en kilogram na dan. Drugače nam pitanje ne bo poplačalo stroškov. Pri pitanju telet računamo, da rabimo za prirastek enega kilograma žive teže povprečno deset litrov mleka. Teleta, ki jih namenimo za pitanje, naj tehtajo vsaj 35 kilogramov.

Kakor vidimo, odpira pitanje mlade govedi nove možnosti govedoreje. Zaradi potrebe izkoriščanja absolutne goveje krme na planinskih pašnikih in travnikih in zaradi potrebe humusa govedoreje v naših predelih ne bomo mogli omejiti in opustiti, kakor so to pričeli na Švedskem in na velecbratih Nižje Avstrije.

France Vernik

Češpljev kapar

Čiščenju sadnega drevja sledi zimsko škropljenje, ki je letos posebno potrebno pri češpljah. Naj si vsak sadjar, ki ima še kakšno češpljevo drevo, slivo ali sorodna drevesa, ogleda ta drevesa. Opazil bo, da je rodni les večinoma suh in sajast. Pri natančnejšem pregledu bo videl tudi na spodnji strani vejic številne polovici konopljinega semena podobne kapice, poleg njih pa svetla mesta, kjer je ta kapica že odpadla. Te kapice so ščiti češpljevega kaparja (Zwetschkenschildlaus), ki mu je lansko leto moralo biti posebno ugodno, da se je tako močno pojavil.

Posledica kaparjev je sajavost rodnega lesa, ki drevo lahko uniči. Škoda, ki jo je lani povzročil češpljev kapar, je ogromna. Rodni les je večinoma suh in drevo se bo posušilo, ako ne bomo čimprej škropili.

Škropljenje češpelj je lahko, ker ima drevo le majhen obseg. Na vsak način pa moramo pred škropljenjem drevesa otrebiti suhljadi, da porabimo manj škropiva in da je škropljenje bolj učinkovito. Škropljenje češpelj pa je tudi poceni, saj stane največ 1.— šil. na drevo. Ker pa še ni povsod škropilniških skupnosti in ker manjka tudi manjših škropilnic, je nujno potrebno, da se vsak sadjar briga za škropljenje s tem, da opozori na češpeljnega kaparja bodisi občino, orožništvo, okrajno glavarstvo ali okrajno kmečko zbornico ali pa oddelek za sadjarstvo na deželni kmetijski zbornici v Celovcu. Čimveč bo prijav, tembolj gotovo se bodo merodajni krogi morali brigati za rešitev naših češpljevih dreves.

Ing. Marko Polcer

Tržno poročilo

Na dunajskem glavnem trgu za klavno živino dne 7. marca t. l. so bile kupčije po naslednjih cenah:

voli 8.50—11.70 (ekstr. kval. 12.—), biki 9.80—11.70 (ekstr. kval. 12.—, telice 9.80—11.50 (ekstr. kval. 12.—), krave 8.00—10.30 (ekstr. kval. 10.80), klobasarice 6.70—9.70. Nasproti našemu zadnjemu poročilu so se podražili: voli za 20 gr., biki in telice za 20—30 gr., krave za 50—80 gr., klobasarice za 70—170 grošev.

Naslednjega dne pa je prišlo na trg 6.900 domačih in 1.772 madžarskih prašičev, ki so šli v promet tako-le:

domači prašiči:

ekstr. kvaliteta	14.—
povprečna kvaliteta	12.50—13.20
slabša kvaliteta	12.00—12.30
madžarski prašiči:	12.00—13.20

Na Koroškem je cena prašičev padla na 12.— šil. Pujske prodajajo po 18.00—20.00 šil.

Prof. ing. Vinko Sadar:

Izkoristimo slednjo možnost za večji in boljši pridelek krme

(Predavanje na kmetijskem visokošolskem tednu SKZ)

9. nadaljevanje

Namesto propadle detelje lahko sejemo grašico z grahom in travami, n. pr.: 50 kg nizkega graha, 25 kg grašice, 40 kg ovsa, 12 kg laške črne detelje, ki prvo leto hitro raste, 2 kg skrižane detelje in 12 kg enoletne ljuljke (Lolium westerwoldicum).

Travniško deteljo sejemo spomladi v redko žito, da se ne zaduši, ali pa brez varnega posevka. Če požene mnogo plevela, ga pokosimo. Danes čedalje bolj priporočajo setev brez varstvenega posevka. Tedaj sicer ne žanjemo žita, zato pa dobimo več krme, ki nam bogato povrne odpadlo žito. Tretji način setve travne detelje je po žetvi žita na strnišče najpozneje do *15. avgusta* in če je dovolj vlage. V takem primeru strniščna setev prav dobro uspe. Najprimernejši čas za setev je od 1. do 15. avgusta. Travna detelja daje največjo korist, če jo izkoriščamo le *dve leti*. Od drugega leta dalje pridelek močno upada. Torej jo tretje leto preorjemo in sejemo žito ali okopavine.

Gnojenje močno poveča pridelek travne detelje. Prvi dve leti zadostuje gnojenje s fosforom in kalijem. Dušik ni potreben. Od tretjega leta pridelek upada, kot smo videli, zato damo 60 kg dušika na ha. S tem pa zmanjšanja pridelka ne moremo docela preprečiti. Videz je, da trave, ki se pojavijo šele v tretjem letu, še ne morejo uporabiti dušika, ki ga je detelja nabrala v tleh. Iz tega sledi da je kratkotrajna travna detelja primernejša, da daje več koristi kot dolgotrajna. *Travna detelja spada v poljski kolobar in naj traja 1 do 2 leti. Vse zemljišče, ki ga ne potrebujemo za njive, raje spremenimo v trpežne travnike ali v košne travnike, ker z manj gnoja ali gnojil in z manj dela dosežemo večjo korist kot na večletni travni detelji ali na menjalnem travniku.*

Ostale poljske krmne rastline

Vsaka poljska rastlina lahko služi tudi za krmo, vendar so nekatere prav izrazite krmne rastline. Če primerjamo vse te rastline med seboj po krmilni vrednosti, moramo ugotoviti, da pridelamo največ *beljakovin in škrobnih enot na ha, če sejemo turščico za kisal. Ta daje 4 krat več beljakovin in škrobnih enot kot oves.* Za prehrano govedi je torej najvažnejša prav ta rastlina, za pitanje svinj pa je nijvažnejša krmna rastlina — *krompir*, ki daje 2.5 krat več *prireje kot ječmen.*

Iz tega sledi, da bomo kar se le da *povečali s turščico (koruzo) in s krompirjem zasajeno krmno površino. Največja ovira je, ker potrebujeta ti dve rastlini znatno več delovne sile kot žito. Če je kmetija mehanizirana, povečanje teh površin ni vprašanje, teže je to, kjer je premalo delovnih rok pri hiši.*

Da izboljšamo pridelek krmnih rastlin na polju, je potrebno: 1. odbrati prave njive, 2. sejati ustrezne sorte, 3. izdatno in pravilno gnojiti, 4. sejati mešanice krmnih rastlin, 5. jih pravilno kositi, 6. pravilno spraviti in uporabiti in 7. sejati kar največ dosevkov (Zwischenfrüchte).

Turščica za krmo uspeva v vseh toplejših in bolj suhih krajih. Zato jo širimo prav tako kot lucerno. Hibridna koruza ima globlje korenine in bolje prenese sušo kot domača. Od ameriških sort se je tu prav dobro obnesla Wisconsin 641 a. Za prvo uporabo sej domačo turščico, nato sej po vrsti najprej Wisconsin, nato Iowa, nato U 1, da je vedno dovolj presne krme na razpolago. Na preslege (prazna mesta) v turščici posej sončnice. Vendar ne sme biti v njej nikdar več kot $^1/_{10}$ sončnic. Sej 80 kg turščice in 5 kg sončnic. Pri nas radi primešamo turščici grašice, soje ali fižola, da je krma tečnejša. Kjer je še za turščico presuho, uspeva sladkorni sirek. Videti je, da je turščica boljša za tukajšne kraje kot sladkorni sirek, ki raste celo v Sloveniji le po Primorskem in po Prekmurju.

Pri nas v Sloveniji priporočamo te-le mešanice s turščico:

1. turščice 70 % in stročnic 30 % — turščice 90 kg in 60 kg njivskega graha ali 43 kg grašice;
2. turščice 60 % in stročnic 40 % — 73 kg turščice ni 80 kg njivskega graha ali 57 kg grašice;
3. turščice 50 % in stročnic 50 % — 65 kg turščice in 100 kg njivskega graha ali 70 kg grašice.

Bar, proso, sudanaska trava so manj važne krmne rastline kot je turščica. Zato bomo posegli po njih le tamkaj, kjer ta ne uspeva.

Pesa je znana klajnica. Sej polsladkorne in sladkorne sorte za krmo kot so ekendorfska, Roza Beta, Corona, Strubejeva itd.

(Dalje)

PRAVNE ZADEVE V PRIMERIH

Nekaj o pravici zadrževanja tuje stvari

Da spoznamo smisel in praktično uporabo teh predpisov, naj povem nekaj navadnih primerov: Nekdo dá svoje kolo mehaniku v popravilo z naročilom, da preskrbi tudi nove plašče. Na zahtevo mehanika plača naročnik plašče v naprej, popravilo pa bo plačal po dogotovitvi in po obsegu dela. — Podoben slučaj bi bil, če bi dal kdo v popravilo kak stroj, domače orodje, ali kak voz in takoj plačal potrebni novi del, plačilo popravila pa bi obljubil po izvršenem delu. Tudi pri popravilu obleke se zgodi, da je potreben kak novi del in se ta del plača takoj. — Ko pa je delo ali popravilo gotovo, hoče naročnik sem ter tja svojo lastnino nazaj, plačilo za popravilo pa samo obljubi za pozneje — **To so torej navadni primeri, ko ima obrtnik ali popravljalec pravico, da reče naročniku: »Že prav, ko plačaš delo, pa dobiš tudi tvojo popravljeno stvar nazaj.« In to po vsej pravici!**

Zakon pravi v tem oziru na splošno takole: »Kdor bi moral izročiti tujo stvar lastniku, jo lahko zadržuje v varnost svoje že v plačilo zapadle terjatve, ki je nastala v zvezi s to stvarjo na raznih stroških ali v zvezi s kako škodo, ki mu je nastala zaradi te stvari: **Zadržuje pa tako stvar lahko tako dolgo, da dobi plačilo, ki ga ima po vsej pravici terjati od izročevalca.**

Za to splošno določilo zakona navajam še druge primere: Kdor je na primer rešil kako tujo stvar pred izgubo, pokvaro ali uničenjem v očitno korist lastnika, ima posebno v primeru, da je imel pri tem tudi izdatke, pravico zahtevati ne samo povrnitev izdatkov, ampak tudi primerno odmeno (odškodnino) za uslugo in skrb. **Predno se mu vse to ne povrne, sme v svojo varnost to stvar zadržati.** Vzemimo slučaj, da uživa kdo kako hišo, ki ima glasom zemljiške knjige drugega lastnika, hišo pa je treba popraviti ali povečati, kar lastnik na noben način noče sam napraviti. Če to potem izvrši užitkar na stroške lastnika in je potreba popravila bila res očitna, mu te hiše lastniku ni treba izročiti, tudi če bi jo po dogovoru ali zakonu moral zapustiti, in sicer tako dolgo ne, da se užitkarju njegovi primerni stroški ne povrnejo.

Kdor ima torej pravico, zahtevati kako stvar nazaj, mora torej **istočasno izpolniti tudi svoje obveznosti** napram tistemu, ki zadržuje njegovo stvar.

Mnogo takih zakonitih možnosti najdemo tudi v trgovskem pravu: Na primer se pojavi med trgovci v trgovskih poslih slučaj, da ima v času, ko imata med seboj razne obračune, eden izmed pogodnikov po pogodbi ali na drug pošten način v svoji posesti denar oziroma kako drugo vrednost svojega sopogodnika. Zdaj se zgodi, da mu drugi kako pravilno terjatev kljub opominu ne plača, pač pa zahteva svojo stvar, denar ali kar je, nazaj .Tudi v tem primeru ima prvi trgovec pravico, da zadržuje to, kar ima v svoji posesti tako dolgo, da dobi popolno plačilo svoje terjatve.

Drugi primer: Cestna uprava mora sama odstraniti stvari, ki delajo napotje novi cesti, ker se lastnik brani, da to stori sam. Cestna uprava izvrši to za njega, mu pa teh stvari ne vrne nazaj, dokler lastnik ne plača stroškov odstranitve.

Pa še en tak slučaj: Advokat sprejme od dolžnikov, ki jih terja za svojega klijenta, nekaj denarja in zastopa potem tega klijenta tudi v drugi pravdi, kjer pa mu mora plačati stroške njegov klijent. Le-ta tudi dobi račun, plačati pa se brani, ker zahteva najprej svoj denar, ki ga je advokat prejel od njegovih dolžnikov. **Toda tudi advokat ima pravico zadrževanja, dokler on sam ni popolnoma krit!**

Kaj drugega seveda je, če je kdo izročil advokatu kak denar samo zato, da ga plača komu drugemu in da na ta način na primer uredi kako zadevo, ki bi sicer prišla pred sodišče. Za slučaj kakega konkursa se taka zadrževalna pravica obravnava kakor vsaka zastavna pravica, kar je tudi dokaz važnosti te zakonite določbe.

SLOVENSKI vestnik

Stran 8 Celovec, petek, 18. marec 1955 Štev. 11 (673)

Zanimivi sklepi

Kakor se je zvedelo, je dobil „Kärntner Bauernbund" novega direktorja. Sedanjemu poslovodji Bauernbunda in odgovornemu uredniku „Allgemeine Bauernzeitung" Heribertu Jordanu, ki je hotel svoje ime uveljaviti s strupenimi izbruhi proti nam koroškim Slovencem in proti prizadevanjem za enakopravnost in mirno sožitje obeh narodov v deželi, je prezidij Bauernbunda povišal njegov čin z imenovanjem za direktorja. Ta dogodek se splača zabeležiti, ker potrjuje, da je s tem v notranjih borbah v vodstvu Bauernbunda zmagala struja nepomirljivih nacionalističnih hujskačev in veleposestnikov in da je podlegla struja, ki je stala na stališču strpnosti in povečane skrbi za malega in gorskega kmeta.

Po tem dogodku dobiva vse bolj jasno ozadje zbirka pod imenom „Schleifholzaktion", ki jo za nakup hotela Medrano vrši Bauernbund s pomočjo nameščencev Kmetijske zbornice in do zadnjih dni brez dovoljenja deželne vlade (vsled česar je bila nekaj časa prepovedana). Sedaj je očitno, da gre pri zbirki samo zato, da bo Bauernbund s pomočjo koroških delovnih kmetov prišel do lastne hiše, iz katere bo direktor Bauernbunda s svojimi „pisarnami" in „stranskimi organizacijami" bruhal ogenj in žveplo proti interesom delovnih kmetov, in proti koroškim Slovencem pa še posebej.

Po tej odločitvi Bauernbunda javna zbirka prispevkov v obliki brusnega lesa ni več samo zloraba vsekmečke ustanove Kmetijske zbornice, temveč tudi zloraba večine koroških kmetov. Zato agitatorji za to zbirko res ne zaslužijo drugega, kakor da se jim pokažejo hišna vrata.

Kdo vse hoče imeti koristi od nakupa sedanjega hotela Medrano, razkriva tudi dejstvo, da je moral Bauernbund to s pravim pustnim hrupom kot „Haus der Kärntner Bauern" krščeno hišo v teku 10 dni preimenovati v „Kärntner Hof" in da je smel pridržati prvotno ime samo za del hiše, kjer bodo ob kraljevanju Jordana „kanclije" Bauernbunda in Allgemeine Bauernzeitung. To se je moralo zgoditi, ker sta tako zahtevala mati ÖVP in oče Wirtschaftsbund", ki se bosta tudi vsedla v hišo in ki sta svojega malčka „Bauernbund" verjetno še okregala, ker si je upal imenovati ju „stranki organizacije".

Ta sklep Bauernbunda je zelo prijemljiv primer, koliko je ÖVP-jevskim veljakom dejansko za kmeta in kako ga v bistvu zaničujejo. Kakor vedno, so tudi pri nakupu hotela Medrano ostali na svoji liniji: „kmet trpi in prispevaj, da se bomo mi košatili in bogatili".

Res zanimivi sklepi, ki bodo marsikomu, ki je bil dosedaj slep in zaverovan, morda le pomagali do pravega spoznanja.

HIŠA SEMEN **J. Kauschej** ustanovljena 1883. leta
večkrat nagrajena
ZOOLOŠKA TRGOVINA — specialna trgovina za piščance
Klagenfurt Alter Platz 20 in 10. Oktober-Straße 4 — Telefon 57 - 03

Rifro
Hladilne omare in hladilne naprave, točilne omare, naprave za sladoled, najbolje pri
JULIUS RIVA Celovec — Klagenfurt Rosentalerstraße 17
Brezplačna posvetovanja in načrtovanja

ŽELIM VZETI V NAJEM zaokroženo gorsko kmetijo v sončni legi, z nekaj gozda, najrajši z vsem živim in mrtvim inventarjem. Najemnino bi plačeval po želji v denarju ali pridelkih. Prevzamem tudi preužitkarja. Posredovalec dobi nagrado. — Ponudbe na upravo lista pod oznako „Gorsko posestvo".

SCHAPPEL & Co.
Najfinejši ženski in moški modni izdelki
Plašči iz balonske svile in dafelkoata - kopalne potrebščine - perilo - dežniki
Celovec — Klagenfurt, Obstplatz 1, telefon 34 - 21

IV. Mednarodni Smučarski skoki v Rožu

V bistvu prav tako uspešna je bila prireditev IV. mednarodnih smučarskih skokov v Št. Janžu v Rožu minulo nedeljo. Tudi to našo tradicionalno zimskošportno prireditev smo morali preložiti od prejšnjega termina na 13. marec, ker nam je zakasnela zima prekrižala prvotne račune.

Že ves teden prej so bile potrebne podrobne priprave. Vse delo okoli skakalnice in na njej sami je slonelo na našem agilnem in požrtvovalnem Hanziju Inzku. Največ dela je opravil sam, pomagali so mu pa tudi šentianški smučarji in skupno so spravili skakalnico v tako dobro stanje, da so želi priznanja od vseh tekmovalcev, pa tudi od vseh tekmovalnih sodnikov.

Zaradi številnih drugih skakalnih prireditev po vsem Koroškem je bila udeležba tekje lahko dejstvo, da tudi ostale prireditve nimovalcev letos žal manjša kakor vsa prejšnja leta in gledalci, ki jih je bilo preko tisoč, zato niso prišli tako stoodstotno na svoj račun. V zadoščenje prirediteljem in gledalcem pa so mogle zabeležiti nič močnejše udeležbe. V Reichenfelsu, ki si je koroško skakalno elito delil z nami, ni pa imel inozemskih tekmovalcev, je bilo na primer na startu samo 15 tekmovalcev, dočim jih je bilo pri nas skupno 17, med temi trije Jugoslovani in dva Italijana, ki so prejšnji dan nastopili tudi že v Zahomcu.

Izredno lep skok Gustla Wachterja iz Vrbe, ki je zmagal v Št. Janžu

Letošnja šentjanška prireditev je potekala brezhibno, le trajala je zaradi manjše udeležbe samo eno uro. Kakor v Zahomcu, je tudi tu po kratkem pozdravnem nagovoru predsednika SFZ Janka Wiegeleta, otvoril konkurenco najstarejši tekmovalec, in sicer Richard Kriegl od ESV Celovec, ki je pristal pri 41 metrih. Zmagal je po dveh lepah skokih, od katerih je bil drugi s 50 metri tudi najdaljši skok dneva, član SZ Vrba Gustl Wachter daleč pred vsemi ostalimi z oceno 215.9 točkami. Med prve pet so se uvrstili vsi trije Jugoslovani in še Franc Dernoschnig iz Podrožčice, ki je pa tekmoval za Union Celovec. Spet je bil najboljši naš skakalec Lojzek Trunk od športnega društva Zahomec; uvrstil se je na 8. mesto. Na 13. in 16. mesto sta se uvrstila oba Italijana.

Po dolžinah skokov in oceni drže je po zaključenem tekmovanju tekmovalno sodišče izračunalo naslednje

REZULTATE

V mednarodni konkurenci za pokal: 1. Wachter Gustl, SZ Vrba, 48.5 in 50 m, 215.9 točke; 2. Slabe Odon, Jugoslavija, 48.5 in 46 m, 199.1 točke; 3. Razboršek Ivo, Jugosl., 45 in 43.5 m, 195.1 točke; 4. Dernoschnig Franz, Union Celovec, 45.5 in 47.5 m, 194.5 točke; 5. Stanovnik Stane, Jugosl., 43.5 in 43.5 m, 189 točk.

V oceni po tekmovalnih razredih za člane ÖSV. Med člani: 1. Wachter Gustl; 2. Dernoschnig Franz; 3. Legat Flori, ASK Beljak, 37 in 41 m, 180.5 točke. Med juniorji: 1. Peterlin Stefan, ATUS Borovlje, 37.5 in 37 m, 147.2 Med mladinci: 1. Petermann Franz, Union Podrožčica, 40 in 35 m, 164.7 točke; 2. Ulbing Jakob, Union Podrožčica, 36 in 38.5 m, 162.2 točke.

Po starem običaju je bila zvečer razdelitev nagrad v znani Tišlarjevi gostilni v Št. Janžu v Rožu. Lepi pokal je kot prvo nagrado odnesel Gustl Wachter, ostali najboljši tekmovalci pa so prejeli spominske plakete in značke ter — kakor v Zahomcu — po umetniškem načrtu izdelana priznanja Slovenske fizkulturne zveze. Vsak izmed nagrajencev pa si je lahko izbral še nagradno darilo, sestavljeno iz več koristnih predmetov, ki so jih tokrat v obilni meri prispevale domače, zlasti celovške tvrdke.

Tako smo tudi letos lahko uspešno zaključili naši dve veliki zimsko-športni prireditvi v Zahomcu in Št. Janžu, to pa kljub nagajivi in športnemu izživljanju sprva nenaklonjeni zimi. Z uspehom smo ohranili in utrdili mednarodno tradicijo obeh prireditev, ki nam bo trden temelj za nadaljevanje započetega dela v prihodnjih letih.

Tradicija vsako leto privabi številne gledalce k šentjanški skakalnici

Šolske počitnice 1955

Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem so počitnice za šolsko leto 1954/55 določene naslednje: Velikonočne počitnice od cvetne nedelje do vključno torka po veliki noči, binkoštne počitnice od sobote pred binkošti do vključno torka po binkoštih. Glavne počitnice bodo na Koroškem od ponedeljka, 11. julija, do vključno sobote, 10. septembra.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.30 Začetek oddaje — 5.50 Kmečka oddaja — 6.00 Glasbeni pozdrav — 7.00 Jutranji koncert — 7.55 Marsikaj zvenečega — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Roman za ženo — 10.10 Medigra — 10.15 Šolska oddaja — 10.45 Mali koncert — 11.00 Šolska oddaja — 11.20 Medigra — 11.25 Šolska oddaja — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro namešano — 13.00 Opoldanski koncert — 13.45 Objave — 13.55 Slovenska poročila in objave — 14.25 Specialno za Vas — 15.00 Šolska oddaja — 17.00 Kulturne vesti — 17.30 Popoldanski koncert — 18.00 Radio nasveti — 19.55 Lokalna poročila — 00.05 Nočna oddaja.

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 19. marec:

9.00 Od pesmi do pesmi od srca do srca (slov.) — 10.00 in 14.35 Pozdravi na Sv. Jožefa dan — 15.20 Kulturno zrcalo tedna — 15.35 Domači zvoki — 16.20 Pozdravi na Sv. Jožefa dan — 18.00 Iz parlamenta — 18.30 Jožefom na čast (slov.) — 19.40 Šport iz vsega sveta — 20.15 Vesela oddaja.

Nedelja, 20. marec:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 12.45 Zrcalo mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Otroški oder — 15.00 Pozdrav nate — 17.00 Igra plesni orkester — 18.30 Šport — 19.20 Lepe melodije — 20.15 Vedra oddaja.

Ponedeljek, 21. marec:

14.00 Za našo vas (slov.) — 15.45 Knjižni kotiček — 18.45 Operne arije (slov.) — 19.15 Trikrat kralj — 20.05 Šlagerji.

Torek, 22. marec:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Zdravniški vedež. Narodne melodije (slov.) — 15.45 Novi poklici — 19.15 Velika šansa — 20.05 Opera.

Sreda, 23. marec:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Človeško življenje in letni časi (slov.) — 15.45 Otroška ura — 18.45 Za ženo in družino (slov.) 19.30 Glasbena posebna stran — 20.05 Igra orkester gledališča v Linzu — 21.00 Slušna igra.

Četrtek, 24. marec:

14.00 Razvojne črte slovenske proze XIII. poglavje (slov.) — 15.00 Iz zgodovine deželnih mest — 17.00 Kulturna poročila — 18.45 Kmečka oddaja — 19.15 Četrt ure glasbe okoli ljubezni — 19.30 Philips-revija — 20.05 Pri nas doma — 20.45 Iz italijanskih oper.

Petek, 25. marec:

14.00 Od pravljice do pravljice (slov.) — 15.00 Leto v besedi in pesmi — 15.45 Otroška ura — 17.25 Teden dni deželne politike — 18.45 15 minut z Butejevim sekstetom (slov.) — 19.15 Zgrabi srečo — 20.05 Slušna igra — 21.20 Glasba iz vsega sveta.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob nedeljah: 5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci — 6.30 Pregled tiska — 7.10 Jutranji orkestralni spored — 7.30 Gospodinjski nasveti — 7.40 Zabavna glasba — 11.00 Radijski koledar — 12.00 Kmetijski nasveti ali kmetijska univerza — 12.45 Zabavna glasba — 13.10 Opoldanski koncert — 14.10 Melodije za razvedrilo — 15.15 Lahka glasba — 16.10 Utrinki iz literature — 16.30 Želeli ste — poslušajte! — 19.00 Radijski dnevnik — 23.00 Oddaja za tujino.

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 19. marec:

11.15 Pisan drobiž za pionirje — 13.00 Okno v svet — 17.10 Glasbene uganke — 18.00 Jezikovni pogovori — 18.15 Pesmi za naše male — 18.30 Iz znanosti in tehnike — 20.00 Pisan sobotni večer — 22.15 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 20. marec:

8.15 Domače pesmi — 9.00 Otroška predstava — 10.00 Družinski pogovori — 12.10 Partizanske pesmi — 13.00 Pol ure za našo vas — 18.20 Od operete do modernih ritmov — 20.15 Večerni operni koncert.

Ponedeljek, 21. marec:

11.15 Šolska ura za višjo stopnjo — 11.45 Zborovske skladbe — 13.00 Nove knjige — 14.00 Glasbeni leksikon — 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo — 18.30 Zdravstveni nasveti — 20.15 Simfonični koncert.

Torek, 22. marec:

11.15 Cicibanom dober dan — 12.10 20 minut z Veselimi godci — 13.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 15.00 Za mlade pevce in godce — 15.45 Slovenske narodne pesmi — 18.00 Kulturni pregled — 18.30 Športni tednik — 20.10 Iz solistične glasbe.

Sreda, 23. marec:

11.15 Šolska ura za nižjo stopnjo — 11.45 Slovenske narodne pesmi — 12.10 V valčkovem ritmu — 13.00 Jezikovni pogovori — 13.15 „Za prijetno popoldne" — 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo — 18.15 Glasbeni mozaik — 20.00 Opera: Marta.

Četrtek, 24. marec:

11.15 Za pionirje — 13.00 Ljudsko-prosvetni obzornik — 18.00 Okno v svet — 18.30 Modni kotiček — 20.00 Domače aktualnosti — 20.15 „Četrtkov večer domačih pesmi in napevov".

Petek, 25. marec:

11.15 Cicibanom dober dan — 12.10 Venček slovenskih narodnih — 14.00 Za pionirje — 15.15 Igra trijo Jože Kampič — 18.00 Družinski pogovori — 18.10 Poje ženski zbor iz Kranja — 20.15 „Portret iz Broadwaya".

KEUSCHNIGG — SEMENA
Od leta 1879
priljubljena — preizkušena
CELOVEC — KLAGENFURT, Heuplatz 6